

หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร
และภารกิจของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธาน
กรรมาธิการ สำนัณของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร
ที่มีผลกระทบตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ธันวาคม ๒๕๖๐

จัดทำโดย

กลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสำณ
ของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

คำนำ

ด้วย สำนักการประชุม ได้ดำเนินการยกร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉ.น.ว.ค.ม. ๒๕๖๐) เพื่อเตรียมความพร้อมในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในเบื้องต้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่เนื่องจากร่างข้อบังคับการประชุมฯ มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงเห็นควรแจ้งเวียนร่างข้อบังคับการประชุมฯ เพื่อให้หน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติม เพื่อให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และสอดคล้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน ต่อมาผู้บังคับบัญชากลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร ได้มอบหมายให้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉ.น.ว.ค.ม. ๒๕๖๐) นี้ ว่าที่มีผลกระทบต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะในประเด็นใดบ้าง และมีประเด็นใดที่มีความเหมือนและความแตกต่างจากข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑

ทั้งนี้ ผู้จัดทำได้รวบรวมข้อมูล และศึกษาวิเคราะห์ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ... (ฉ.น.ว.ค.ม. ๒๕๖๐) ที่มีผลกระทบต่อภารกิจของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะตามรายงานฉบับดังกล่าวนี้ ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งในการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ฉ.น.ว.ค.ม. ๒๕๖๐) ได้รับทราบและจัดทำแผนการดำเนินงานพร้อมมาตรการรองรับกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ กำหนด เพื่อให้การดำเนินการของประธานสภาผู้แทนราษฎรในทุกด้านเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

รัชดาภรณ์ เอี่ยมอนันต์
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
บทที่ ๒ หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และภารกิจของกลุ่มงาน การประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญ ของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร	๓
บทที่ ๓ บทวิเคราะห์พร้อมข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของร่างข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐)ที่มีผลกระทบต่อประธาน สภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร	๑๑
บทที่ ๔ ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่มีผลกระทบต่อภารกิจของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานกรรมาธิการสามัญของ สภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธาน สภาผู้แทนราษฎร	๒๗
บทที่ ๕ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๓๓
บรรณานุกรม	๓๖

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา แต่ละสภา มีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาคนหนึ่งหรือสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง จากสมาชิกแห่งสภานั้นๆ ตามมติของสภา (มาตรา ๑๑๖) โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธาน วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินกิจการของสภานั้นๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุม และโดยที่ รัฐธรรมนูญฯ (มาตรา ๑๒๘) ได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการ เลื่อนและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจ ของคณะกรรมการการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการ ลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และการอื่นที่เกี่ยวข้อง นั้น

ต่อมา สำนักการประชุม โดยคณะทำงานยกร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและ ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ได้ดำเนินการยกร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ... (ธันวาคม ๒๕๖๐) และได้แจ้งเวียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้ร่างข้อบังคับการประชุมสภา ผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และสอดคล้องกับการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญของสภา ผู้แทนราษฎรได้มอบหมายให้ดำเนินการศึกษาร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ดังกล่าว ที่มีผลกระทบต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎรและภารกิจของกลุ่มงานการประชุม ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร โดยได้ศึกษาวิเคราะห์ร่าง ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรฉบับดังกล่าวแล้วเห็นว่า มีความเกี่ยวข้องกับภารกิจ อำนาจหน้าที่ รวมถึงมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และภารกิจ ของการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญของสภา ผู้แทนราษฎร อย่างไร เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของกลุ่มงานการประชุม ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภา ผู้แทนราษฎร ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นไป

๑.๒ วัตถุประสงค์การศึกษา

๑) เพื่อวิเคราะห์ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ... ที่มีผลกระทบต่อภารกิจ ของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมร่วมกันของประธานสภา ผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

๒) เพื่อวิเคราะห์ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ที่มีผลกระทบต่อภารกิจ ของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

๑.๓ ประเด็นการศึกษา

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มีผลกระทบต่อภารกิจของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการสามัญสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะว่ามีลักษณะเป็นเช่นไร

๑.๔ ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาวิเคราะห์หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการสามัญสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ที่กำหนดไว้ในตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐)

๑.๕ บทนิยาม

การศึกษาฉบับนี้ได้กำหนดบทนิยาม เพื่ออธิบายคำย่อต่างๆ ไว้ ดังนี้

“ประธานสภา” หมายความว่า ประธานสภาผู้แทนราษฎร

“รองประธานสภา” หมายความว่า รองประธานสภาผู้แทนราษฎร

“สภา” หมายความว่า สภาผู้แทนราษฎร

“ประธาน” หมายความว่า ประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“ร่างข้อบังคับการประชุม” หมายความว่า ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....

(ธันวาคม ๒๕๖๐)

“กลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรฯ” หมายความว่า กลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร

๑.๖ วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยเอกสาร (Document Research) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจาก เอกสารปฐมภูมิ (Primary Document) ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ และร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐)

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

กลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบผลกระทบภารกิจของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการสามัญสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐)

บทที่ ๒

หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และภารกิจของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานสภาผู้แทนราษฎรได้บัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร

๑.๑) หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๑๑๖ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแต่ละสภา มีประธานคนหนึ่งและรองประธานสภาคนหนึ่งหรือสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกของสภานั้นๆตามมติของสภาในระหว่างดำรงตำแหน่ง ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นกรรมการบริหารหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองขณะเดียวกันนั้นมิได้

มาตรา ๑๑๙ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจดำเนินกิจการของสภานั้นๆให้เป็นไปตามข้อบังคับ รองประธานสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่และอำนาจตามที่ประธานสภามอบหมายและปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาเมื่อประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และผู้ทำหน้าที่แทนต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่

๑.๒) หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐)

ข้อ ๙ ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นประธานของที่ประชุมสภา
- (๒) กำกับดูแลการดำเนินกิจการของสภา
- (๓) ควบคุมการรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภา ตลอดถึงบริเวณสภา
- (๔) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก
- (๕) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใดๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการของสภา
- (๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

๑.๓) หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การรักษาระเบียบและความเรียบร้อยในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและบริเวณรัฐสภา ตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐)

หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) มีดังนี้

(๑) หน้าที่และอำนาจในการออกระเบียบในการให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุม (ข้อ ๑๒ วรรคสอง)

(๒) หน้าที่ในการจัดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ที่ประชาชนทั่วไปสามารถรับได้อย่างทั่วถึง โดยจัดให้มีล่ามภาษามือ หากมีเหตุขัดข้องประธานต้องแจ้งให้ที่ประชุมทราบ ในกรณีที่ไม่สามารถถ่ายทอดสดการประชุมสภาได้ ประธานมีหน้าที่จัดให้มีการเผยแพร่บันทึกภาพและเสียงการประชุมผ่านสื่อที่เหมาะสมโดยเร็ว (ข้อ ๑๒ วรรคสองและวรรคสาม)

(๓) หน้าที่และอำนาจในการอนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้ารับฟังการประชุมลับ แต่ประธานต้องดำเนินการมิให้มีการบันทึกภาพ บันทึกเสียง หรือการกระทำใดๆ ที่เป็นการถ่ายทอดการประชุมสู่บุคคลภายนอก โดยไม่ได้รับอนุญาต (ข้อ ๑๒ วรรคท้าย)

(๔) หน้าที่และอำนาจในการสั่งการการประชุม ในกรณีมีเหตุอันสมควร และกรณีสั่งเรียกประชุม ในการประชุมพิเศษ (ข้อ ๑๓ วรรคสองและวรรคสาม)

(๕) หน้าที่ในการบอกนัดประชุมเป็นหนังสือโดยนัดประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันหรือประธานเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้ เว้นแต่ประธานบอกนัดในที่ประชุมแล้ว หรือเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นก็ได้ (ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๖)

(๖) อำนาจในการบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระในกรณีเห็นสมควร แต่ต้องก่อนวันประชุม ไม่น้อยกว่า ๑ วัน (ข้อ ๑๕ วรรคสอง)

(๗) อำนาจในการจัดระเบียบวาระที่ประธานเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน (ข้อ ๑๗ วรรคสอง)

(๘) หน้าที่และอำนาจในการอนุญาตให้สมาชิกปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด และส่งเรื่องให้รัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจง และแจ้งให้สมาชิกทราบ (ข้อ ๑๘)

(๙) อำนาจในการออกระเบียบกำหนดในการลงชื่อเข้าร่วมประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ข้อ ๑๙)

(๑๐) หน้าที่ในการดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุม (ข้อ ๑๙ วรรคสาม)

(๑๑) อำนาจในการสั่งเลื่อนประชุมกรณีสมาชิกไม่ครบองค์ประชุมเมื่อพ้นเวลาการประชุมไปสามสิบนาทีแล้ว (ข้อ ๒๐)

(๑๒) หน้าที่และอำนาจในการอนุญาตให้ผู้ใดกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุม (ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔ และข้อ ๒๕)

(๑๓) อำนาจในการปรึกษาหารือที่ประชุมในปัญหาใดๆ กำหนดวิธีตรวจสอบองค์ประชุม สั่งพักการประชุม เลื่อนการประชุม หรือเลิกการประชุมตามที่เห็นสมควร (ข้อ ๒๖)

(๑๔) หน้าที่ในการลงลายมือชื่อเป็นหลักฐานในรายงานการประชุมสภาที่สภาได้รับรองแล้ว (ข้อ ๒๙)

(๑๕) อำนาจในการวินิจฉัยคำร้องและคำชี้แจงที่ผู้กล่าวอ้างว่ามีสมาชิกกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอันเป็นเหตุให้บุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกได้รับความเสียหายภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับคำร้อง โดยคำวินิจฉัยของประธานถือเป็นเด็ดขาด (ข้อ ๓๓ และ ข้อ ๓๔)

(๑๖) หน้าที่ในการแจ้งคำวินิจฉัยให้ผู้ร้องทราบกรณีประธานสภาวินิจฉัยว่าคำร้องไม่เป็นไปตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าได้รับความเสียหายจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ข้อ ๓๔ วรรคสาม)

(๑๗) หน้าที่ในการจัดให้มีการโฆษณาโดยวิธีปิดประกาศคำชี้แจงไม่น้อยกว่าเจ็ดวันไว้ ณ บริเวณที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้และโฆษณาตามวิธีอื่นตามที่ประธานเห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ร้อง ผู้กล่าวถ้อยคำให้ก่อให้เกิดความเสียหายและที่ประชุมสภารับทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม (ข้อ ๓๕ และข้อ ๓๖)

(๑๘) อำนาจในการวินิจฉัยว่าผู้ตติไตเป็นผู้ตติไตวันหรือไม่ และแจ้งผู้เสนอผู้ตติไตทราบพร้อมเหตุผล (ข้อ ๔๔)

(๑๙) หน้าที่ในการบรรจุผู้ตติไตวันเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นการตติวัน (ข้อ ๔๔ วรรคสอง)

(๒๐) หน้าที่และอำนาจในการบรรจุผู้ตติไตเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ประธานสภาวินิจฉัยผู้ตติไตนั้นตามลำดับก่อนหลัง (ข้อ ๔๖)

(๒๑) อำนาจในการอนุญาตให้เสนอผู้ตติไตโดยไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ (ข้อ ๔๗ (๒))

(๒๒) อำนาจในการอนุญาตให้เสนอผู้ตติไตที่ตกไปแล้วเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป (ข้อ ๕๗)

(๒๓) หน้าที่และอำนาจในการอนุญาตให้อภิปราย และหยุดอภิปราย (ข้อ ๕๘ ข้อ ๖๐ ข้อ ๖๒)

(๒๔) หน้าที่และอำนาจในการอนุญาตให้ผู้อภิปรายนำวัตถุใดๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุม (ข้อ ๖๑)

(๒๕) หน้าที่ในการวินิจฉัยกรณีผู้ประท้วงว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับการประชุม (ข้อ ๖๓)

(๒๖) หน้าที่ในการบันทึกการไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุม (ข้อ ๖๔ วรรคสอง)

(๒๗) หน้าที่และอำนาจในการขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ (ข้อ ๖๖)

(๒๘) หน้าที่และอำนาจในการอนุญาตให้รัฐมนตรีมอบหมายให้บุคคลใดๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมประกอบการอภิปรายของรัฐมนตรี (ข้อ ๖๘)

(๒๙) หน้าที่ในการให้สัญญาณให้สมาชิกทราบเพื่อแสดงตนและตรวจสอบองค์ประชุมก่อนลงมติ (ข้อ ๗๐)

(๓๐) อำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ (ข้อ ๗๙)

(๓๑) หน้าที่และอำนาจในการออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดในกรณีการลงมติดีคะแนนเสียงเท่ากัน (ข้อ ๗๑)

(๓๒) หน้าที่และอำนาจในการกำหนดวิธีการใช้เครื่องออกเสียง หรือกำหนดวิธีในการเรียกชื่อสมาชิกตามหมายเลขประจำตัวสมาชิก และอำนาจในการเปลี่ยนวิธีการออกเสียงลงมติกรณีเครื่องออกเสียงขัดข้อง (ข้อ ๗๕)

(๓๓) หน้าที่ในการเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าหกคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนนการลงมติกรณีลงมติโดยวิธีเรียกชื่อสมาชิกตามหมายเลขประจำตัวสมาชิก (ข้อ ๗๕ วรรคท้าย)

(๓๔) หน้าที่ในการประกาศการลงมติต่อที่ประชุม (ข้อ ๗๙)

(๓๕) หน้าที่และอำนาจในการสั่งทำลายบัตรออกเสียงลงคะแนน (ข้อ ๗๙ วรรคสอง)

(๓๖) หน้าที่ในการถามที่ประชุมกรณีผู้ตติไตไม่มีผู้คัดค้านว่า มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เว้นแต่ผู้ตติไตที่ต้องออกเสียงลงคะแนน (ข้อ ๘๐)

(๓๗) หน้าที่และอำนาจในการดำเนินการให้คณะกรรมการธิการสามัญที่เกี่ยวข้องทุกคณะร่วมกันพิจารณากรณีที่มีการกระทำกิจการ พิจารณา สอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใดที่มีความเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการหลายคณะ และมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์กรณีดังกล่าว (ข้อ ๘๒ วรรคสามและวรรคห้า)

(๓๘) หน้าที่และอำนาจในการกำหนดระเบียบในการดำเนินงานของคณะกรรมการธิการสามัญ ในการตั้งผู้ทรงคุณวุฒิประจำคณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของที่ประชุมร่วมกันของประธานคณะกรรมการธิการสามัญ (ข้อ ๘๗)

(๓๙) หน้าที่และอำนาจในการอนุญาตให้คณะกรรมการมอบหมายให้บุคคลใดแถลงข้อเท็จจริงแทน (ข้อ ๙๖)

(๔๐) หน้าที่ในการส่งรายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการการไปยั้งคณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง (ข้อ ๙๗ วรรคสาม)

(๔๑) หน้าที่ในการแจ้งที่ประชุมทราบกรณีการส่งข้อสังเกตไปยั้งคณะรัฐมนตรี ศาลหรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตประการนั้นๆ หรือไม่ (ข้อ ๙๗ วรรคท้าย)

(๔๒) หน้าที่ในการเสนอที่ประชุมทราบและที่ประชุมอาจลงมติให้ขยายเวลาให้กรรมการที่ได้พิจารณาขอหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดที่ไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาหรือให้ตั้งคณะกรรมการคณะใหม่แทนคณะเดิม หรือดำเนินการโดยวิธีอื่นใด ในกรณีอยู่นอกสมัยการประชุม เป็นอำนาจประธานในการอนุญาตให้ขยายเวลาตามที่เห็นสมควรแล้วแจ้งให้สภาทราบภายหลัง (ข้อ ๙๘)

(๔๓) หน้าที่ในการตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญ หากมีข้อบกพร่องให้ประธานแจ้งผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับ (ข้อ ๑๐๓)

(๔๔) หน้าที่และอำนาจในการวินิจฉัยกรณีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอเป็นร่างเกี่ยวกับการเงิน และหากผู้เสนอคัดค้านให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย (ข้อ ๑๐๕ ข้อ ๑๐๖)

(๔๕) หน้าที่ในการบรรจุร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับคืนจากคณะรัฐมนตรีเนื่องจากคณะรัฐมนตรีขอรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไปศึกษาก่อนลงมติเป็นการด่วน (ข้อ ๑๐๙)

(๔๖) หน้าที่และอำนาจในการกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกและการเสนอชื่อการตั้งบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ทุพพลภาพเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ (ข้อ ๑๑๒)

(๔๗) หน้าที่และอำนาจในการสั่งระงับยับยั้งการลงมติร่างพระราชบัญญัติไว้ก่อน กรณีสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคนทักท้วงว่าร่างพระราชบัญญัติเป็นร่างเกี่ยวกับการเงิน และให้ประธานสภาส่งที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญทุกคณะเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย (ข้อ ๑๒๐)

(๔๘) หน้าที่และอำนาจเป็นประธานกรรมการสามัญกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมการเต็มสภา (ข้อ ๑๒๒)

(๔๙) หน้าที่ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติไปยังวุฒิสภาเมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติในวาระที่สามเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติใดแล้ว (ข้อ ๑๒๘)

(๕๐) หน้าที่ในการส่งบรรจุร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภามีการแก้ไขเป็นการด่วน (ข้อ ๑๒๙ วรรคหนึ่ง)

(๕๑) หน้าที่ในการดำเนินการให้สภากำหนดจำนวนและตั้งกรรมการร่วมกัน กรณีสภาไม่เห็นชอบด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ (ข้อ ๑๒๙ วรรคสอง)

(๕๒) หน้าที่และอำนาจในการขอปรึกษาหารือให้นำร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบไปแล้วมีข้อความผิดพลาดที่เกิดขึ้นระหว่างพิจารณาขึ้นพิจารณาแก้ไข เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จให้แจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญ (ข้อ ๑๓๑)

(๕๓) หน้าที่และอำนาจในการสั่งชะลอร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อสมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้น ข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และให้โอกาสสามารถเสนอได้ภายในสามวันนับแต่วันถัดจากที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบ (ข้อ ๑๓๒)

(๕๔) หน้าที่ในการสั่งบรรจุระเบียบวาระเป็นเรื่องด่วน กรณีรัฐสภาเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๕๖ (๙) ประกอบมาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัตินั้นค้างอยู่ในการพิจารณาในวาระใดก็ให้พิจารณาต่อไปในวาระนั้นต่อไป (ข้อ ๑๓๓)

(๕๕) หน้าที่ในการแจ้งไปยังวุฒิสภาทราบกรณีร่างพระราชบัญญัติอยู่ระหว่างการตั้งคณะกรรมการร่วมกัน และสภาตั้งกรรมการร่วมกันฝ่ายสภาขึ้นใหม่ (ข้อ ๑๓๔)

(๕๖) หน้าที่ในการตรวจสอบกระทู้ถามที่สมาชิกตั้งถาม หากมีข้อบกพร่องให้แจ้งสมาชิกผู้นั้นทราบ (ข้อ ๑๔๐)

(๕๗) หน้าที่และอำนาจในการบรรจุกระทู้ถามทั่วไป (ข้อ ๑๔๑)

(๕๘) หน้าที่และอำนาจในการพิจารณาสั่งนำกระทู้ถามออกจากการรอบรรจุระเบียบวาระการประชุมหากเห็นว่าสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว เมื่อได้รับความยินยอมของผู้ตั้งกระทู้ถาม (ข้อ ๑๔๕)

(๕๙) อำนาจในการวินิจฉัยว่ากระทู้ใดเป็นกระทู้ถามสดหรือไม่ (ข้อ ๑๔๗ วรรคท้าย)

(๖๐) หน้าที่ในการวินิจฉัยจำนวนกระทู้ และจัดสลากกระทู้ให้เหลือเพียงสามกระทู้ในสัปดาห์ (ข้อ ๑๔๘)

(๖๑) หน้าที่และอำนาจในการวินิจฉัยและสั่งเปลี่ยนแปลงคำถาม กรณีเห็นว่าลักษณะกระทู้ต้องห้าม (ข้อ ๑๕๒)

(๖๒) หน้าที่และอำนาจในการวินิจฉัยว่ากระทู้ใดมีลักษณะต้องห้าม และแจ้งผู้ตั้งกระทู้ถามทราบภายในเจ็ดวัน (ข้อ ๑๕๔ วรรคแรก)

(๖๓) หน้าที่จัดส่งกระทู้ถามไปรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถาม (ข้อ ๑๕๔ วรรคสอง)

(๖๔) หน้าที่ในการแจ้งให้รัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามตอบกระทู้ถามในราชกิจจานุเบกษาภายในสามสิบวันนับแต่ส่งให้รัฐมนตรี (ข้อ ๑๕๖)

(๖๕) หน้าที่ในการรวบรวมกระทู้ที่รัฐมนตรีต้องตอบในสภาทั้งที่ได้บรรจุระเบียบวาระและยังไม่บรรจุระเบียบวาระในสมัยประชุมหนึ่งๆ เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมเพื่อรวบรวมแจ้งรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดำเนินการตอบในราชกิจจานุเบกษา (ข้อ ๑๕๗)

(๖๖) หน้าที่และอำนาจในการอนุญาตให้สมาชิกผู้ตั้งกระทู้มีสิทธิซักถามรัฐมนตรีได้อีกหนึ่งครั้งเมื่อรัฐมนตรีได้ตอบคำถามแล้วเนื่องจากคำตอบยังไม่หมดประเด็น (ข้อ ๑๕๘)

(๖๗) หน้าที่ในการตรวจสอบพฤติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๑ ของรัฐธรรมนูญ (การอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ) หากมีข้อบกพร่องให้แจ้งผู้เสนอทราบ และหากพฤติมีความถูกต้องให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ (ข้อ ๑๖๐)

(๖๘) หน้าที่ในการตรวจสอบพฤติขอเปิดอภิปรายทั่วไป ตามมาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญ หากมีข้อบกพร่องให้แจ้งผู้เสนอทราบ และหากพฤติมีความถูกต้องให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ (ข้อ ๑๖๓)

(๖๙) อำนาจในการกำหนดเครื่องแต่งกายของบุคคลที่ไม่ใช่สมาชิก หรือกำหนดการแต่งกายของสมาชิกในกรณีเห็นสมควร (ข้อ ๑๖๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

(๗๐) อำนาจในการเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุม หรือสั่งให้ออกจากที่ประชุมโดยไม่มีกำหนดเวลาในการประชุมครั้งนั้น (ร่างข้อ ๑๖๖ วรรคหนึ่ง)

(๗๑) อำนาจในการสั่งตำรวจรักษานำตัวผู้ใดออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งให้ตำรวจรักษานำตัวออกจากสถานที่ประชุมหรือออกไปให้พ้นจากบริเวณสภา (ข้อ ๑๖๖ วรรคสอง)

(๗๒) หน้าที่และอำนาจในการออกระเบียบเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภาหรือบริเวณสภาหรือเข้าฟังการประชุมสภา การโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมของสภา (ข้อ ๑๖๗)

(๗๓) หน้าที่ในการบรรจุระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน กรณีที่สภาต้องพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการจับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ และอาจสั่งให้นำเรื่องดังกล่าวออกจากระเบียบวาระการประชุมเมื่อเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปและแจ้งที่ประชุมทราบ (ข้อ ๑๗๑)

(๗๔) หน้าที่ในการแจ้งให้ที่ประชุมทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม กรณีประธานได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๒๕ วรรคสองหรือวรรคสามของรัฐธรรมนูญแล้ว (ข้อ ๑๗๒)

๒. หน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

๒.๑) หน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๑๑๙ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจดำเนินกิจการของสภานั้นๆให้เป็นไปตามข้อบังคับ รองประธานสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่และอำนาจตามที่ประธานสภามอบหมายและปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาเมื่อประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และผู้ทำหน้าที่แทนต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่

๒.๒) หน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐)

ข้อ ๑๐ รองประธานสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่และอำนาจช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย

เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภา หรือมีแต่ไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มีรองประธานสภาสองคน ให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา ถ้ารองประธานสภาคนหนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานสภาคนที่สองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา

๒.๓) หน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาผู้แทนราษฎรตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย

นอกจากหน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาผู้แทนราษฎรที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และตามข้อ ๑๐ ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) แล้ว รองประธานสภาผู้แทนราษฎรยังมีหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อควบคุมการประชุมให้เป็นไปโดยเรียบร้อย และหากประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ รองประธานสภาคนหนึ่ง จะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน และหากรองประธานสภาคนหนึ่ง ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานสภาคนที่สอง เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร และตามแนวปฏิบัติของประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมา ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้มอบหมายหน้าที่และอำนาจให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง และรองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้ (กลุ่มงานประธานสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร (๒๕๕๔ : ๑๓-๑๕))

- **หน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาคนที่หนึ่งตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย**
  - (๑) งานเกี่ยวกับการพิจารณาถ้อยแถลงของร่างพระราชบัญญัติ
  - (๒) การจัดระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด
  - (๓) เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม
  - (๔) เรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด
  - (๕) งานอื่นใดที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย
- **หน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาคนที่สองตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย**
  - (๑) งานเกี่ยวกับการพิจารณาถ้อยแถลงของร่างพระราชบัญญัติและกระทู้ถาม
  - (๒) การจัดระเบียบวาระการประชุมที่เกี่ยวกับกระทู้ถาม ถ้อยแถลง
  - (๓) เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม
  - (๔) เรื่องอื่นที่ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนด
  - (๕) การลาการประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
  - (๖) งานอื่นใดตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย

๓. การกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

๓.๑) การกิจของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร ที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐)

ข้อ ๘๒ วรคสาม เมื่อคณะกรรมการสามัญจะกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ให้คณะกรรมการสามัญรายงานให้ประธานสภาทราบ ในกรณีที่มีการกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกันโดยคณะกรรมการสามัญหลาย คณะ ให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่จะต้องดำเนินการให้ คณะกรรมการสามัญที่เกี่ยวข้องทุกคณะร่วมกัน ดำเนินการ

ในการสอบหาข้อเท็จจริง คณะกรรมการจะมอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดกระทำการแทนมิได้ หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๘๓ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน คณะกรรมการสามัญอาจตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภา กำหนดด้วยความเห็นชอบของที่ประชุมร่วมกันของประธานคณะกรรมการสามัญ

ข้อ ๑๐๕ ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๓๓ (๒) และ (๓) ของรัฐธรรมนูญ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้เสนอทราบหากผู้เสนอ ไม่คัดค้านความเห็นของประธานสภาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ส่งคำแจ้ง ให้ถือว่าไม่มีกรณีเป็นที่สงสัยตามมาตรา ๑๓๔ ของรัฐธรรมนูญ ก็ให้ประธานสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ให้คำรับรอง

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งแล้ว หากไม่พิจารณาให้คำรับรองภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาแจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้เสนอทราบ

หากผู้เสนอแจ้งคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการการวิสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

ข้อ ๑๐๖ ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการการวิสามัญทุกคณะเพื่อพิจารณากรณีตามข้อ ๑๐๕ วรรคสาม ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่กรณีดังกล่าว

การประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการการวิสามัญทุกคณะเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้นำข้อบังคับการประชุมนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒๐ ร่างพระราชบัญญัติใดที่สมาชิกหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอ และในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง ถ้าสภาได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดและประธานสภาเห็นเอง หรือมีสมาชิกทักท้วงต่อประธานสภาโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินให้ประธานสภาสั่งระงับการลงมติในวาระที่สามไว้ก่อน และส่งให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการการวิสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่กรณีดังกล่าว และให้นำความในข้อ ๑๐๕ และข้อ ๑๐๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๓.๒) การกิจของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามประกาศ ก.ร.เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๔๕ มีดังนี้

๑. ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการและธุรการทั่วไปของการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎร

๒. ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะทางด้านวิชาการและกฎหมายเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีเป็นที่สงสัยว่า ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรี

๓. ดำเนินการเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีเป็นที่สงสัยว่าการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการวิสามัญหลายคณะ

๔. ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบระเบียบที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนดเกี่ยวกับการตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการประจำคณะกรรมการ

๕. ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องที่น่าเข้าระเบียบวาระการประชุมเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

๖. ดำเนินการจัดทำบันทึกการประชุมและยืนยันมติที่ประชุมไปยังบุคคลส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗. ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

บทที่ ๓

บทวิเคราะห์พร้อมข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของ ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่มีผลกระทบต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ได้กล่าวถึงหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในบทที่ ๒ แล้ว เห็นว่า ในร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจโดยส่วนใหญ่ของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในการปฏิบัติหน้าที่ประธานในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร การรักษาระเบียบและความเรียบร้อยในการประชุม โดยเมื่อพิจารณาหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) พบว่า ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่เกี่ยวข้องและอาจส่งผลกระทบต่อหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร ที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีหลายประการ

ในบทนี้จะได้ศึกษาวิเคราะห์ ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่อาจส่งผลกระทบต่อภารกิจ หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยสังเขปเรียงตามลำดับข้อของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ดังนี้

๑. ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎร มีดังนี้

๑.) การกำหนดให้ประธานสภาต้องจัดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ที่ประชาชนทั่วไปสามารถรับได้อย่างทั่วถึง และจัดให้มีล่ามภาษามือ (ร่างข้อ ๑๒ วรรคสอง)

การกำหนดให้การประชุมต้องจัดให้มีล่ามภาษามือ เป็นหลักการที่บัญญัติขึ้นใหม่โดยให้ประธานสภา มีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ เพื่อให้ผู้พิการทางการได้ยิน ได้รับทราบการประชุมได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป กรณีดังกล่าวเมื่อวิเคราะห์แล้วเห็นว่า สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นสิทธิของประชาชน และต้องให้สิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกัน ในกรณีผู้พิการทางการได้ยิน ก็ควรรับทราบข้อมูลข่าวสารในการประชุมสภาได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ร่างข้อบังคับการประชุมฯ จึงได้เพิ่มการจัดหาล่ามภาษามือ เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้พิการทางการได้ยินให้สามารถเข้าถึงข้อมูลการประชุมได้อย่างเช่นบุคคลทั่วไป และเป็นหน้าที่ของประธานที่ต้องปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิของผู้พิการทางการได้ยินกลุ่มนี้ด้วย ทั้งนี้หากประธานไม่สามารถดำเนินการหาล่ามภาษามือได้ ประธานต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้ที่ประชุมทราบ ซึ่งเหตุผลในการแจ้งที่ประชุมทราบถึงเหตุขัดข้องนั้น เมื่อวิเคราะห์แล้ว เห็นว่าต้องเป็นเหตุผลที่มีเหตุขัดข้องอย่างที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างแท้จริงไม่ โดยได้ดำเนินการทุกวิถีทางแล้ว แต่ไม่สามารถจัดหาล่ามภาษามือได้หรือเป็นเหตุขัดข้องในการถ่ายทอดทางวิทยุโทรทัศน์หรือสื่ออื่นที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

หากมีกรณีที่มีเหตุขัดข้องที่ไม่สามารถหาล่ามภาษามือได้ในการประชุมครั้งใดหรือมีเหตุขัดข้องที่ไม่สามารถถ่ายทอดภาพล่ามภาษามือได้ เมื่อเหตุการณ์ดังกล่าวผ่านพ้นไปแล้ว ประธานสภาควรจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมสภาครั้งดังกล่าวผ่านทางสื่อที่เหมาะสมโดยเร็วและจัดหาล่ามภาษามือเพื่อให้ผู้พิการทางการได้ยินไม่เสียสิทธิในการรับรู้ข้อมูลการประชุมในครั้งนั้นๆ

๒) การกำหนดหลักการเพิ่มเติม กรณีการประชุมลับให้ประธานต้องดำเนินการมิให้มีการบันทึกภาพ บันทึกเสียง หรือการกระทำใดๆ ที่เป็นการถ่ายทอดการประชุมสู่บุคคลภายนอกโดยประธานไม่ได้อนุญาต (ข้อ ๑๒ วรรคท้าย)

การกำหนดหลักการให้มีการประชุมลับโดยมิให้มีการบันทึกภาพ บันทึกเสียง หรือการกระทำใดๆ ที่เป็นการถ่ายทอดการประชุมสู่บุคคลภายนอก เป็นการกำหนดหลักการเพิ่มจากข้อบังคับการประชุมฯ พ.ศ.๒๕๕๑ จากการวิเคราะห์แล้วเห็นว่าการประชุมลับ ถือเป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวกับการบริหารประเทศ โดยอาจเป็นการประชุมเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคม หรืออาจเป็นเรื่องที่กล่าวถึงหรืออ้างอิงบุคคลภายนอกอันก่อให้เกิดความเสียหาย ดังนั้น หากให้มีการประชุมได้อย่างเปิดเผย อาจทำให้ข้อมูลที่สมาชิกได้อภิปรายส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจซึ่งล้วนก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ และหากมีการอภิปรายถึงบุคคลภายนอกสภา อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด จนนำไปสู่การฟ้องร้องสมาชิกผู้อภิปรายฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา เป็นต้น ดังนั้น ร่างข้อบังคับการประชุมฯ ดังกล่าวจึงกำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นเพื่อให้อำนาจประธาน (ประธานของที่ประชุม) สั่งการให้เป็นตามข้อบังคับการประชุมกำหนด ทั้งนี้ หากมีการบันทึกภาพและเสียง หรือการถ่ายทอดการประชุมออกไปสู่บุคคลภายนอกโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานและก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นตามที่กล่าวข้างต้น อาจส่งผลกระทบต่อหน้าที่ประธานในที่ประชุมที่ไม่สามารถควบคุมการประชุมและไม่สามารถรักษาความเรียบร้อยในการประชุมสภาได้ ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ ภาพลักษณ์ขององค์กรนิติบัญญัติ และระบบรักษาความปลอดภัยในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ร่างข้อบังคับการประชุมฯ ประเด็นดังกล่าวบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรให้อำนาจประธานสภากำหนดระเบียบวิธีการตรวจสอบ ก่อนการประชุมลับ เพื่อรักษาความปลอดภัยก่อนเข้าสู่การประชุมลับโดยห้ามมิให้มีผู้ใดลักลอบในการบันทึกภาพและ/หรือ บันทึกเสียงการประชุมได้ เช่น การตัดสัญญาณโทรศัพท์ การตัดสัญญาณอินเทอร์เน็ต wifi การตรวจกล้องเครื่องมีอิเล็กทรอนิกส์ก่อนเข้าสู่การประชุมลับ เป็นต้น เนื่องจากหากการอภิปรายที่เป็นการประชุมลับเผยแพร่ออกไปสู่ภายนอกจะส่งผลกระทบต่อระบบรักษาความปลอดภัยของสภาผู้แทนราษฎร ภาพลักษณ์ขององค์กรนิติบัญญัติ ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของประธานในที่ประชุม

๓) การนัดประชุมในเรื่องด่วนประธานจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นก็ได้/การส่งหนังสือนัดประชุม ระเบียบวาระการประชุม อาจกำหนดการส่งโดยวิธีใดตามที่ประธานสภาเห็นสมควร สำหรับการส่งเอกสารลับให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด (ร่างฯ ข้อ ๑๔ วรรคหนึ่ง และร่างฯ ข้อ ๑๖)

หลักการตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๑๔ เป็นไปตามหลักการเดิมของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ ที่กำหนดให้การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ แต่ทั้งนี้ ร่างข้อบังคับการประชุมฯ

ประชุมฯ ได้บัญญัติหลักการใหม่เพิ่มเติม กรณีการนัดประชุมเรื่องด่วนจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นก็ได้ โดยหลักการที่เพิ่มขึ้นนี้ เมื่อวิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประธานสภาสามารถแจ้งการประชุมเรื่องด่วนเท่านั้นตามวิธีการที่เห็นสมควร (โดยวิธีการอื่นได้มีกำหนดไว้ในร่างฯ ข้อ ๑๖ เช่น การแจ้งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Line , Mail) การแจ้งทางโทรศัพท์ แจ้งทาง SMS เป็นต้น) เพื่อให้การนัดประชุมเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล Thailand ๔.๐ และเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อก้าวสู่การเป็น Smart parliament สำหรับกรณีการจัดส่งเอกสารลับตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ กำหนดให้เป็นไปตามที่ประธานสภากำหนด ดังนั้น ประธานสภาจึงมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดวิธีจัดส่งเอกสารลับ ซึ่งโดยปกติการจัดส่งเอกสารลับจะส่งให้แก่สมาชิกโดยตรงหรือจัดส่งตามที่อยู่ที่สมาชิกแจ้งไว้ โดยไม่จัดส่งทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใดๆ เพื่อรักษาความลับของเอกสารมิให้เผยแพร่สู่สาธารณะ

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากหลักการข้อ ๑๔ ของร่างข้อบังคับการประชุมฯ เรื่อง การนัดประชุมด่วน ไม่มีการบัญญัติไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ ดังนั้น อาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภาในการเรียกประชุมกรณีเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วนและจะแจ้งนัดประชุมโดยวิธีอื่นใด คำว่า “โดยวิธีอื่นใด” ตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ คือวิธีใดบ้างนั้น แม้จะมีกำหนดไว้ในข้อ ๑๖ ก็ตาม แต่การใช้วิธีอื่นใดในแต่ละครั้งถือเป็นดุลพินิจของประธานสภา ดังนั้นการดำเนินการของประธานสภากรณีดังกล่าว จึงมีข้อความเห็น ดังนี้

- ประธานสภาอาจใช้อำนาจตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๒๖ ปรีกษาหาหรือที่ประชุมสภาเพื่อพิจารณากรณีร่างข้อบังคับการประชุมฯ กำหนดให้การนัดประชุมด่วนโดยวิธีอื่นใดก็ได้ คำว่า “โดยวิธีอื่นใด” นี้ควรใช้วิธีการใดบ้าง เพื่อให้เกิดความชัดเจนร่วมกันของสมาชิกว่าควรให้ประธานใช้วิธีการใดในการนัดประชุมด่วน เช่น ที่ประชุมอาจกำหนดให้แจ้งการนัดประชุมทางไลน์ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Mail) หรือแจ้งทางโทรศัพท์ เป็นต้น เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาข้อโต้แย้งในการดำเนินการหากมีกรณีที่ต้องแจ้งนัดประชุมโดยวิธีอื่นใด

- ประธานสภาอาจพิจารณาการนัดประชุมกรณีเรื่องด่วนโดยวิธีการอื่นใดเป็นคราวๆ ไปว่า ในการนัดประชุมเรื่องด่วนในคราวนั้นๆ ควรใช้วิธีใดเพื่อแจ้งสมาชิกทราบถึงการนัดประชุม (ทั้งนี้ ข้อ ๑๖ ได้มีการกำหนดวิธีการไว้แล้ว) โดยข้อดีของการพิจารณาเป็นคราวๆ คือ หากมีข้อกำหนดที่ชัดเจนว่าวิธีอื่นใดควรใช้วิธีใดบ้าง แต่หากมีกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามวิธีที่กำหนดไว้ ก็อาจเกิดปัญหาข้อโต้แย้งจากสมาชิกได้ การให้อำนาจประธานสภาในการกำหนดวิธีการเป็นคราวๆ ไปจึงถือเป็นการให้อำนาจประธานสภาในการใช้ดุลพินิจเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในแต่ละเรื่อง

๔) การจัดส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเผยแพร่ทางอิเล็กทรอนิกส์ (ร่างฯ ข้อ ๑๕)

ปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีการเผยแพร่เอกสารประกอบการประชุม เช่น ร่างพระราชบัญญัติ รายงานการศึกษาเรื่องต่างๆ ที่เสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาในเว็บไซต์ www.parliament.go.th การที่ร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๑๕ กำหนดโดยชัดแจ้งให้เผยแพร่เอกสารการประชุมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการลดปริมาณกระดาษและเป็นไปตามนโยบาย Thailand ๔.๐ และแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อก้าวสู่การเป็น Smart Parliament โดยร่างข้อบังคับการประชุมดังกล่าว อาจต้องปรับเปลี่ยนการปฏิบัติหน้าที่ของประธาน รองประธานและ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประชุมสภาแทนการใช้กระดาษเหมือนเช่นที่ผ่านมา

ข้อเสนอแนะ

ในห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ควรติดตั้งจออิเล็กทรอนิกส์ไว้ประจำโต๊ะที่นั่งของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกสามารถพิจารณาเอกสารผ่านทางจอภาพแทนการใช้กระดาษ

๕) การจัดระเบียบวาระการประชุม / อำนาจประธานสภาในการพิจารณาจัดเรื่องด่วนขึ้นพิจารณาก่อน (ร่างฯข้อ ๑๗)

หลักการให้จัดเรื่องด่วนขึ้นมาพิจารณาก่อนนั้น มีกำหนดไว้ในร่างข้อบังคับการประชุมฯข้อ ๑๗ เป็นหลักการเดิมเหมือนเช่นข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ให้อำนาจประธานสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาจัดเรื่องด่วนขึ้นพิจารณาก่อนแต่ก็มีข้อจำกัดว่าการจัดเรื่องด่วนขึ้นพิจารณาก่อนนั้นจะจัดไว้ก่อนเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วไม่ได้ ในเรื่องดังกล่าวจึงถือเป็นดุลพินิจของประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องพิจารณาว่าเรื่องใดถือเป็นเรื่องด่วนที่ต้องรีบนำเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุม ทั้งนี้ ในการประชุมคณะอนุกรรมการสนับสุนนวิชาการและกฎหมายของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑ วันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๑ ได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมว่า ข้อบังคับการประชุมที่ผ่านมา รวมถึงร่างข้อบังคับการประชุมฯ ฉบับดังกล่าวไม่ได้บัญญัติอย่างชัดเจนในการให้อำนาจประธานสภาผู้แทนราษฎรบรรจุระเบียบวาระ ซึ่งในแนวทางปฏิบัติการบรรจุระเบียบวาระการประชุมจะใช้อำนาจทั่วไปของประธานสภาผู้แทนราษฎรในการดำเนินกิจการของสภาผู้แทนราษฎรตามที่กำหนดในหมวดเรื่องหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร จึงควรกำหนดหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรไว้อย่างชัดเจนในร่างข้อบังคับฯ เพื่อให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจที่ชัดเจนในเรื่องการบรรจุระเบียบวาระการประชุม

ข้อเสนอแนะ

ควรกำหนดหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรไว้อย่างชัดเจนในร่างข้อบังคับฯ เพื่อให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจที่ชัดเจนในเรื่องการบรรจุระเบียบวาระการประชุม

๖) หน้าที่และอำนาจของประธานในการอนุญาตให้สมาชิกปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด และให้ประธานสภาส่งเรื่องให้รัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจง และแจ้งให้สมาชิกทราบ (ร่างฯข้อ ๑๘)

การหารือต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้เป็นเวทีในการนำเสนอปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือ หรือแก้ไขปัญหา (กลุ่มงานประสานการเมืองและรับเรื่องราวร้องทุกข์ สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ปี ไม่ปรากฏ หน้า ๑) โดยตามร่างข้อบังคับฯ ข้อ ๑๘ ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของประธาน (ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม) และหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร ในการดำเนินการเกี่ยวกับข้อหารือ ดังนี้

- การให้อำนาจประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในการอนุญาตให้สมาชิกปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใด หากพิจารณาข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ กำหนดให้การอนุญาตให้สมาชิกหารือปัญหาเรื่องใดเป็นอำนาจของประธานสภา (ประธานสภาผู้แทนราษฎร) โดยในทางปฏิบัติหากรองประธานสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

ในขณะนั้น อาจเกิดปัญหาในการตีความว่าประธานในที่ประชุมมีอำนาจอนุญาตให้สมาชิกหารือได้หรือไม่ ดังนั้น การที่ร่างข้อบังคับฯ ฉบับดังกล่าว ใช้คำว่าประธานแทนประธานสภาจึงมีความชัดเจนยิ่งในการดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดการตีความในการปฏิบัติหน้าที่ โดยถือเป็นอำนาจของประธานในที่ประชุมเป็นผู้อนุญาตให้สมาชิกปรึกษาหารือ เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในขณะที่สมาชิกประสงค์จะปรึกษาหารือ

- สำหรับหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามร่างข้อบังคับฯ ข้อ ๑๘ นั้นได้กำหนดให้ ประธานสภากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเสนอเรื่องเข้าหารือที่ประชุมสภา โดยตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ก็ได้บัญญัติถึงหลักการดังกล่าวเช่นเดียวกัน โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ออกระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการขอปรึกษาหารือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติสำหรับการหารือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สำหรับหน้าที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎรอีกประการหนึ่งตามร่างข้อบังคับฯ ข้อ ๑๘ คือ ประธานสภามีหน้าที่ในการส่งเรื่องที่สมาชิกได้หารือให้รัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจง โดยประธานสภาจะเป็นผู้ลงนามหนังสือที่สมาชิกขอหารือในที่ประชุมไปยังรัฐมนตรีเพื่อทราบและตอบปัญหาข้อหารือ และประธานสภามีหน้าที่ในการแจ้งให้สมาชิกทราบเมื่อได้ส่งข้อหารือไปยังรัฐมนตรีหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ปัญหาในทางปฏิบัติที่เกิดจากการตอบข้อหารือของรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง คือ การแจ้งตอบกลับมายังประธานสภาผู้แทนราษฎรเกินกว่าระยะเวลา ๓๐ วันซึ่งเป็นระยะเวลาตามที่ร่างข้อบังคับการประชุมฯ กำหนด และบางหน่วยงานไม่แจ้งผลการพิจารณาข้อหารือกลับมายังประธานสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เนื่องจากตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรไม่มีมาตรการหรือบทบังคับกรณีหน่วยงานของรัฐไม่แจ้งตอบข้อหารือ กรณีดังกล่าวส่งผลให้ประธานสภาจะแจ้งให้สมาชิกผู้หารือทราบได้เฉพาะการที่ประธานสภาส่งเรื่องไปยังให้รัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการเท่านั้น แต่สำหรับความคืบหน้าของการดำเนินการ หากหน่วยงานของรัฐไม่มีการแจ้งตอบข้อหารือประธานสภาอาจไม่มีการแจ้งความคืบหน้าให้สมาชิกผู้หารือทราบได้ และอาจทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทวงถามต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องที่หารือได้หรือมีการตั้งข้อหารือใหม่เพิ่มเติมจากที่มีการหารือแล้ว อันเกิดความซ้ำซ้อนในข้อหารือในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ข้อเสนอแนะ

- การส่งเรื่องให้รัฐมนตรีหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแจ้งตอบกลับมายังประธานสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องมีระบบติดตามทวงถาม เช่น ติดตามทวงถามด้วยหนังสือ หรือโทรประสานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการตอบข้อหารือ และนำกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบเป็นระยะเพื่อจะได้นำเรียนสมาชิกทราบถึงความคืบหน้าในการดำเนินการในแต่ละเรื่องได้

- ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องออกระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการในการเสนอเรื่องเข้าหารือที่ประชุมสภา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ เช่น การกำหนดจำนวนเรื่องในการหารือต่อการประชุมในแต่ละครั้ง การกำหนดขอบเขตเรื่องในการหารือให้ชัดเจน เป็นต้น

๗) กำหนดให้ประธานมีอำนาจในการกำหนดระเบียบว่าด้วยการเข้าประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร่างข้อ ๑๙)

ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ให้อำนาจประธานสภาในการออกระเบียบว่าด้วยการเข้าร่วมประชุม ทั้งนี้ ได้มีระเบียบว่าด้วยการลงชื่อมาประชุมและการลาการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งออกตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อเป็นระเบียบปฏิบัติ

ในการลงชื่อเข้าร่วมประชุม การลาการประชุมให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย ดังนั้นหากร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๑๙ ซึ่งกำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการลงชื่อมาประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผลบังคับใช้แล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องกำหนดระเบียบเพื่อเป็นหลักปฏิบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการลงชื่อเข้าร่วมประชุม การลาประชุม เหมือนดังเช่นการออกระเบียบว่าด้วยการลงชื่อมาประชุมและการลาการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ เพื่อให้การเข้าร่วมประชุม การลาการประชุมเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

อนึ่ง ตามแนวทางปฏิบัติที่ผ่านมา ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้มอบหมายให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรดูแลเกี่ยวกับการเข้าร่วมประชุม การลาประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น รองประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงต้องพิจารณาเรื่องการลาการประชุมให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด เนื่องจากการเข้าร่วมประชุม การลาประชุมของสมาชิกถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะปรากฏรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้มาประชุม ลาประชุมในรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรทุกครั้ง เพื่อเป็นหลักฐานในการเข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการลงมติของการพิจารณาในแต่ละเรื่อง

ข้อเสนอแนะ

ในกรณีร่างข้อบังคับการประชุมฯ มีผลใช้บังคับแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องกำหนดระเบียบในการลงชื่อเข้าร่วมประชุม การลาประชุม เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้การเข้าร่วมประชุม การลาประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปอย่างเรียบร้อย

๘) ประธานอนุญาตให้ผู้ประสงค์กล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุมอภิปราย/การให้โอกาสสมาชิก

ประท้วง (ร่างฯ ข้อ ๒๓ ข้อ ๕๓ ข้อ ๖๓)

วิธีการที่กำหนดไว้ในการประชุม เมื่อผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุม ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เมื่อประธานอนุญาตแล้วจึงยืนขึ้นกล่าวได้ (ร่างฯ ข้อ ๒๓ ข้อ ๕๓ ข้อ ๖๓) โดยในการประชุม คณะอนุกรรมการสนับสนุนวิชาการและกฎหมายของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑ วันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๑ ได้มีข้อสังเกตพร้อมข้อเสนอแนะว่า หากผู้ประสงค์จะอภิปราย เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้พิการหรือทุพพลภาพ ไม่สามารถยกมือได้ ประธานต้องดำเนินการสั่งอนุญาตอย่างไร เมื่อร่างข้อบังคับฯ กำหนดเช่นนั้นให้ผู้ประสงค์จะอภิปรายต้องยกมือขึ้นพ้นศีรษะ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การประชุมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของประธานในที่ประชุม ควรเพิ่มถ้อยคำในร่างข้อบังคับฯ ข้อดังกล่าว เพื่อให้ประธานสามารถกำหนดวิธีการอื่นใดซึ่งไม่จำเป็นต้องยกมือพ้นศีรษะ หากผู้ประสงค์อภิปรายมีร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการยกมือ ดังนี้ “ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุม ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะหรือวิธีการอื่นใดตามที่ประธานกำหนด เมื่อประธานอนุญาตแล้วจึงยืนขึ้นกล่าวได้ และเป็นคำกล่าวต่อประธานเท่านั้น” และทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่าสำนักบริหารงานกลางควรจัดทำข้อมูลของสมาชิกราบเรียนประธานสภาเพื่อทราบว่ามีสมาชิก ที่เป็นผู้ทุพพลภาพหรือผู้พิการหรือไม่ เพื่อหามาตรการหรือแผนรองรับในการประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมอย่างเรียบร้อย (ทั้งนี้กรณีดังกล่าวรวมถึงสมาชิกใช้สิทธิในการรับรองญาติ การใช้สิทธิประท้วง ตามร่างฯ ข้อ ๕๓ ข้อ ๖๓ วรรคหนึ่ง)

๙) อำนาจในการปรึกษาหารือที่ประชุมในปัญหาใดๆ (ร่างฯข้อ ๒๖)

หลักการตามร่างข้อบังคับการประชุมฯเรื่องดังกล่าว ยังคงหลักการเดิมเหมือนเช่นข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ โดยให้อำนาจประธานของที่ประชุม ในการปรึกษาหารือที่ประชุมในปัญหาใดๆ การกำหนดวิธีการตรวจสอบองค์ประชุม สั่งพักการประชุม เลื่อนการประชุม หรือเลิกการประชุมได้ตามที่เห็นสมควร ดังนั้น เมื่อพิจารณาร่างข้อบังคับฯดังกล่าวแล้วเห็นว่า การให้อำนาจประธานของที่ประชุมก็เพื่อควบคุมการประชุมให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยเมื่อเกิดปัญหาใดขึ้น หรือต้องการทราบความเห็นของสมาชิกในเรื่องใด ประธานสามารถใช้อำนาจดังกล่าวเพื่อหารือสมาชิกในการแก้ปัญหาหรือหาข้อสรุปในเรื่องต่างๆในที่ประชุมได้ แต่ทั้งนี้ การใช้ดุลพินิจในการปรึกษาหารือเรื่องใดต้องเป็นไปอย่างระมัดระวัง เพราะบางครั้งอาจนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งของสมาชิกเหมือนในอดีตได้

๑๐) อำนาจในการวินิจฉัยคำร้องและคำชี้แจงกรณีมีผู้กล่าวอ้างว่ามีสมาชิกกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอันเป็นเหตุให้บุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกได้รับความเสียหาย (ร่างฯข้อ ๓๓ ข้อ ๓๔ ข้อ ๓๕ และข้อ ๓๖)

ร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๓๓ ถือเป็นอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรในการวินิจฉัยคำร้องและคำชี้แจงที่มีผู้กล่าวอ้างว่ามีสมาชิกกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอันเป็นเหตุให้บุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกได้รับความเสียหายหรือไม่ เมื่อวิเคราะห์ร่างข้อบังคับการประชุมฯดังกล่าวแล้วเห็นว่า การให้อำนาจประธานสภาในการวินิจฉัยเรื่องดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรเนื่องจากมีการกำหนดระยะเวลาในการวินิจฉัยคำร้องให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน ซึ่งเป็นระยะเวลาค่อนข้างจำกัด แต่บางครั้งอาจมีกรณีที่มีข้อเท็จจริงของเรื่องที่จะวินิจฉัยมีความซับซ้อนซึ่งอาจต้องแสวงหาพยานหลักฐานจำนวนมากเพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาของประธานสภาผู้แทนราษฎร และด้วยระยะเวลาอันจำกัดอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานที่ของประธานได้ ประกอบกับการวินิจฉัยถือเป็นดุลพินิจ แม้ว่าร่างข้อบังคับการประชุมฯจะได้กำหนดว่า คำวินิจฉัยของประธานถือเป็นเด็ดขาดก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติเมื่อมีคำวินิจฉัยแล้วย่อมมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้รับผลกระทบต่อคำวินิจฉัย และเกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์การทำงานที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎรได้

ข้อเสนอแนะ

ในกรณีประธานสภาผู้แทนราษฎรมีคำวินิจฉัยยกคำร้องของผู้ร้องกรณีเห็นว่าการกล่าวถ้อยคำของสมาชิกในการประชุมไม่เป็นเหตุให้บุคคลภายนอกได้รับความเสียหาย และกำหนดให้ประธานแจ้งให้ผู้ร้องทราบนั้น เห็นว่า ควรจัดทำหนังสือแจ้งผู้ร้องทราบพร้อมระบุเหตุผล พยานหลักฐานในการวินิจฉัยเหมือนอย่างเช่นคำวินิจฉัยของศาลเพื่อให้เกิดความชัดเจนในคำวินิจฉัย

๑๑) ประธานสภาให้อำนาจในการอนุญาตให้เสนอญัตติได้ โดยไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ (ร่างฯ ข้อ ๓๘ และ ข้อ ๔๗)

ญัตติ คือ ข้อเสนอใดๆที่มีความมุ่งหมายเพื่อให้สภาลงมติหรือวินิจฉัยชี้ขาดว่าจะให้ปฏิบัติอย่างไร (คณิน บุญสุวรรณ, 2548, น.319-322) ทั้งนี้ ในการเสนอญัตติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องดำเนินการตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร

ตามแนวทางปฏิบัติในการเสนอญัตติ นั้น ก่อนการบรรจุญัตติเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม สมาชิกผู้แทนราษฎร ประธานสภาผู้แทนราษฎรจำเป็นต้องมีการตรวจสอบกลั่นกรองญัตติเพื่อให้เป็นไปโดยถูกต้องตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และอาจมีบางกรณีญัตติที่เสนออาจมีประเด็นที่คล้ายหรือเหมือนกับญัตติที่ได้เสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรไปแล้วจึงจำเป็นต้องมีการกลั่นกรองญัตติตามที่เสนอมานั้นด้วย โดยในอดีตที่ผ่านมาการเสนอญัตติ ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้มอบหมายให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ทำหน้าที่พิจารณากลั่นกรองญัตติ จึงทำให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ทั้งนี้ การเสนอญัตติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือตาม เช่นที่กำหนดไว้ในร่างข้อบังคับฯ ข้อ ๔๗ ก็ได้ซึ่งประธานของที่ประชุมมีอำนาจอนุญาตการเสนอญัตติได้ตามที่เห็นสมควร (ข้อ ๔๗(๕)) โดยเมื่อพิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๓๘ และ ข้อ ๔๗ ดังกล่าว ยังคงหลักการเช่นเดียวกับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ โดยถือเป็นหลักทั่วไปที่ให้อำนาจประธานวินิจฉัยกรณีการเสนอญัตติโดยไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือทำเป็นหนังสือ ซึ่งการวินิจฉัยถือเป็นดุลพินิจ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้สิทธิหน้าที่ได้

ข้อเสนอแนะ

การวินิจฉัยเรื่องการเสนอญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือทำเป็นหนังสือแม้เป็นอำนาจในการอนุญาตของประธานตามที่เห็นสมควรก็ตาม คำว่า “ตามที่เห็นสมควร” ถือเป็นดุลพินิจของประธานในที่ประชุม ซึ่งประธานในที่ประชุม คือ ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม ดังนั้น การใช้ดุลพินิจในการอนุญาตอาจมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้กระทบต่อการใช้ดุลพินิจของประธาน ควรมีการรวบรวมข้อวินิจฉัยของประธานในอดีตที่ได้เคยวินิจฉัยกรณีการอนุญาตให้เสนอญัตติโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้าหรือทำเป็นหนังสือ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการใช้ดุลพินิจของประธานหากมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น

๑๒) การปิดอภิปรายของประธานสภาผู้แทนราษฎร (ร่างข้อ ๔๘ (๖))

แม้หลักการในร่างข้อบังคับการประชุม ข้อ ๔๘ จะเหมือนเช่นข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ก็ตาม แต่กรณีที่ที่ประชุมกำลังพิจารณาญัตติโดยอยู่และมีการเสนอญัตติขอปิดอภิปราย (ข้อ๔๘(๖)) การปฏิบัติหน้าที่ของประธานที่อาจมีผลกระทบตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ ดังกล่าว คือ การที่ประธานจะสั่งปิดอภิปรายนั้น ประธานต้องคำนึงถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ยังไม่ได้อภิปรายเพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างทั่วถึง โดยหากประธานสั่งปิดอภิปรายโดยไม่ได้คำนึงถึงเสียงข้างน้อย อาจมีผลกระทบต่อการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ขัดต่อหลักนิติธรรม และไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (สำนักการประชุม. ตารางเปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ กับร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ...., สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๐, น.๑๗)

ข้อเสนอแนะ

ประธานในที่ประชุมต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายอย่างทั่วถึง เพื่อมีการรับฟังเหตุผลที่รอบด้าน โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบควรประสานสมาชิกเพื่อสอบถามขอบเขตการอภิปรายเพื่อจัดทำข้อมูลให้ประธานได้รับทราบเป็นข้อมูลของการอภิปรายของสมาชิกในแต่ละท่าน

๑๓) การวินิจฉัยของประธานกรณีให้ผู้อภิปรายถอนคำพูด (ร่างฯข้อ ๖๔)

กรณีที่ประธานได้สั่งให้ผู้อภิปรายถอนคำพูดแต่ผู้อภิปรายไม่ถอนคำพูดและประธานได้เชิญผู้อภิปรายออกจากที่ประชุมแต่ถ้อยคำที่ประธานสั่งถอนคำพูดก็คงยังปรากฏในรายงานการประชุมซึ่งอาจจะไม่เป็นไปตามคำวินิจฉัยของประธานที่อาจไม่ต้องการให้ถ้อยคำนั้นปรากฏในบันทึกการประชุมก็ได้ โดยที่ประชุมคณะกรรมการสนับสนุนวิชาการและกฎหมายของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑ วันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๑ ได้ตั้งข้อสังเกตและให้ข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดสิทธิเด็ดขาดให้เป็นอำนาจของประธานในการสั่งให้ลบถ้อยคำที่ประธานได้วินิจฉัยว่าควรให้ผู้อภิปรายถอนคำพูดนั้นออกจากรายงานการประชุม เพื่อให้ตรงกับข้อความวินิจฉัยดังกล่าว ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์แล้วยังมีความเห็นต่อไปว่า การใช้สิทธิของประธานในการสั่งให้ผู้อภิปรายถอนคำพูดต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นกลาง ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม

ข้อเสนอแนะ ในข้อบังคับการประชุมควรกำหนดสิทธิเด็ดขาดให้เป็นอำนาจของประธานในการสั่งให้ลบถ้อยคำที่ประธานได้วินิจฉัยว่าควรให้ผู้อภิปรายถอนคำพูดนั้นออกจากรายงานการประชุม เพื่อให้ตรงกับข้อความวินิจฉัยดังกล่าว แต่ทั้งนี้การใช้สิทธิของประธานต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นกลาง ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม

๑๔) การให้สัตยาบันให้สมาชิกทราบเพื่อแสดงตนและตรวจสอบองค์ประชุมก่อนลงมติ (ร่างฯข้อ ๗๐)

หลักการของร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๗๐ มีบัญญัติเพิ่มขึ้นจากข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยเป็นหน้าที่ของประธานที่ต้องตรวจสอบองค์ประชุมก่อนลงมติ โดยหลักการดังกล่าวเป็นหลักการใหม่เพื่อตรวจสอบองค์ประชุมก่อนลงมติ เพื่อไม่ให้เกิดการลงมติในเรื่องนั้นๆ เกิดปัญหาเรื่ององค์ประชุมได้ ดังนั้น ร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๗๐ จึงเป็นหลักการใหม่ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ของประธานในที่ประชุม โดยประธานต้องตรวจสอบองค์ประชุมก่อนการลงมติทุกครั้ง

๑๕) การสั่งให้เจ้าหน้าที่ทำลายบัตรออกเสียงลงคะแนนลับหลังประกาศผลการลงคะแนนลับต่อที่ประชุมแล้ว (ร่างฯข้อ ๗๙)

หลักการทำลายบัตรออกเสียงลงคะแนนลับถือเป็นหลักการใหม่ในร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๗๙ โดยให้เป็นอำนาจของประธานในการสั่งเจ้าหน้าที่ทำลายบัตรออกเสียงลงคะแนนลับเพื่อให้เกิดความชัดเจนและรองรับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ (สำนักงานการประชุม, ตารางเปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ กับร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สำนักงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๐ , น.๒๕)

ข้อเสนอแนะ

แม้ร่างข้อบังคับการประชุมฯ นี้จะให้อำนาจประธานในการสั่งทำลายบัตรออกเสียงลงคะแนนลับ แต่ในการทำลายบัตรออกเสียงลงคะแนนลับ ประธานควรแจ้งให้ที่ประชุมได้รับทราบ หากสมาชิกมีการคัดค้านหรือให้ตรวจสอบบัตรออกเสียงลงคะแนนก่อนการทำลาย ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาแล้วยังมีความเห็นต่อไปว่าประธานอาจสั่งทำลายบัตรลงคะแนนโดยกำหนดระยะเวลาในการทำลายบัตรก็ได้ เช่น ให้ทำลายบัตรลงคะแนนทันทีนับแต่ลงมติ หรือมีช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน เป็นต้น

๑๖) การดำเนินการให้คณะกรรมการสิทธิการสามัญที่เกี่ยวข้องทุกคณะร่วมกันพิจารณากรณีที่มีการกระทำกิจการ พิจารณา สอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใดที่มีความเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการหลายคณะ และมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์กรณีดังกล่าว (ร่างฯข้อ ๘๒ วรรคสามและวรรคห้า)

หลักการตามร่างข้อบังคับการประชุมฯข้อ ๘๒ วรรคสามเป็นหลักการที่แตกต่างจากหลักการเดิม เนื่องจากบัญญัติขึ้นตามมาตรา ๑๒๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งได้กำหนดว่า “ในกรณีที่การกระทำกิจการ การสอบหาข้อเท็จจริง หรือการศึกษาในเรื่องใดมีความเกี่ยวข้องกัน ให้เป็นหน้าที่ของประธานที่จะต้องดำเนินการให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องทุกชุด ร่วมกันดำเนินการ” แต่ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ ได้กำหนดว่า หากมีการพิจารณาเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกัน เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการทุกคณะร่วมกัน พิจารณาว่าจะส่งคณะกรรมการสามัญคณะใดดำเนินการ ดังนั้น หลักการตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อภารกิจประธานสภาผู้แทนราษฎรเนื่องจากประธานสภาที่มีหน้าที่ต้องจัดให้คณะกรรมการสามัญที่เกี่ยวข้องทุกคณะร่วมกันดำเนินการ โดยการจัดประชุมร่วมดังกล่าวประธานต้องมอบหมายให้หน่วยงานใดปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ เนื่องจากหากเป็นการจัดประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรกับประธานคณะกรรมการสามัญทุกคณะตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ กลุ่มงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการชุดดังกล่าว แต่เมื่อร่างข้อบังคับการประชุมฯ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่ต้องดำเนินการให้มีการประชุมเฉพาะคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องทุกคณะ จึงอาจไม่ครอบคลุมอำนาจหน้าที่ของกลุ่มงานประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร ดังเช่นกรณีการจัดประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรเหมือนในอดีตที่ผ่านมา

สำหรับหน้าที่และอำนาจอีกประการหนึ่งของประธานสภาผู้แทนราษฎรตามร่างฯข้อ ๘๒ วรรคห้า คือ การกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณากรณีที่มีการกระทำกิจการ พิจารณา สอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใดที่มีความเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการหลายคณะ ซึ่งหากพิจารณาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ให้อำนาจประธานสภาผู้แทนราษฎรในการกำหนดระเบียบว่าด้วยการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยคณะกรรมการหลายคณะขึ้น โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ออกระเบียบสภาผู้แทนราษฎร ว่าด้วยการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยคณะกรรมการหลายคณะ พ.ศ.๒๕๕๒ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาและเสนอเรื่องให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา แต่เมื่อหลักการในร่างข้อบังคับการประชุมฯ ดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไป จึงต้องยกเลิกระเบียบสภาผู้แทนราษฎรฉบับดังกล่าว และ

ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องออกระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยหลักเกณฑ์การประชุมของคณะกรรมการที่มีการกระทำการ สอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดๆที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสามัญหลายคณะ เพื่อให้การประชุมเป็นไปโดยความเรียบร้อย

ข้อเสนอแนะ

- ประธานสภาผู้แทนราษฎรอาจมีนโยบาย หรือสั่งการให้กลุ่มงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการกรณีมีการประชุมร่วมกันของกรรมการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพิจารณาศึกษา เรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการหลายคณะได้

- เมื่อมีการประกาศใช้ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) แล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องออกระเบียบหลักเกณฑ์การประชุมของคณะกรรมการที่มีการกระทำการ สอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดๆที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสามัญ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการเสนอเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมพิจารณาและควบคุมการประชุมให้เป็นไปโดยความเรียบร้อย

๑๗) อำนาจในการออกระเบียบที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตั้งผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งใน กรรมการ (ร่าง ข้อ ๘๗)

ตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๘๗ กำหนดให้ การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่ง ในคณะกรรมการ ให้ประธานสภากำหนดด้วยความเห็นชอบของที่ประชุมร่วมกันของประธาน กรรมการสามัญ โดยหลักการแล้ว คงเดิมจากข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ แต่ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์แล้วเห็นว่าตามร่างข้อบังคับการประชุมฯที่กำหนดหลักการดังกล่าวอาจขัดต่อพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.๒๕๕๔ ซึ่งให้อำนาจ ก.ร.ในการออกระเบียบดังกล่าว

ทั้งนี้ ก.ร.ได้อออกระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๕๔ โดยข้อ ๗ ของระเบียบรัฐสภาฉบับดังกล่าว กำหนดว่า การแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณี ดังนั้น ร่างข้อบังคับการประชุมฯ ฉบับดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งต่อการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากอำนาจในการออกระเบียบในการกำหนด คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบ เป็นการกำหนดแตกต่างกัน อันส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาเรื่องดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

หากร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) มีผลใช้บังคับแล้ว เห็นควรมีการแก้ไขระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๕๔ พ.ศ.๒๕๕๔ ข้อ ๗ จากเดิม “การแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณี เป็นผู้กำหนด” แก้ไขเป็น “การแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง

การพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณี เป็นผู้กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมร่วมกันของประธานคณะกรรมการการสามัญ” เพื่อให้ข้อบังคับการประชุม และระเบียบสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และให้อำนาจประธานสภาผู้แทนราษฎรสามารถเสนอระเบียบหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติการแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในกรรมาธิการเพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรสามารถพิจารณาได้

๑๘) หน้าที่ในการตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ร่างฯข้อ ๑๐๒ และข้อ ๑๐๓)

หลักการตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติ ตามร่างข้อบังคับการประชุมฯข้อ ๑๐๓ ยังคงหลักการเดิมตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ โดยเป็นหน้าที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎรในการตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติตามที่มีผู้เสนอ และหากมีข้อบกพร่องให้ประธานแจ้งผู้เสนอทราบภายใน ๗ วัน แต่ทั้งนี้ ในการตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติมีหลักการที่เพิ่มขึ้นใหม่ตามมาตรา ๗๗ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งกำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน ดังนั้น การเสนอร่างพระราชบัญญัติตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ข้อ ๑๐๒(๔) จึงกำหนดให้ การเสนอร่างพระราชบัญญัติต้องประกอบด้วยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ และหลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและผลการวิเคราะห์ โดยหลักการที่กำหนดในร่างข้อบังคับการประชุมฯ ถือเป็นหลักการใหม่ ซึ่งการตรวจสอบกลั่นกรองร่างพระราชบัญญัติจำเป็นต้องพิจารณาด้วยว่าผู้เสนอได้แนบเอกสารตาม ร่างข้อ ๑๐๒ (๔) มาด้วยหรือไม่ เพราะถือเป็นเอกสารประกอบร่างพระราชบัญญัติที่มีความสำคัญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้ต้องนำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น ผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ และหลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และผลการวิเคราะห์ มาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน

โดยหลักปฏิบัติที่ผ่านมาประธานสภาผู้แทนราษฎรได้มอบหมายให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ตรวจสอบ กลั่นกรองร่างพระราชบัญญัติ ดังนั้น รองประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับมอบหมายจึงมีหน้าที่ในการตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอมาตามมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้เป็นไปตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๑๐๒ เพื่อให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติเป็นไปด้วยความถูกต้องและเรียบร้อย

๑๙) หน้าที่และอำนาจในการกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกและการเสนอชื่อการตั้งบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ทุพพลภาพเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ (ร่างฯข้อ ๑๑๒)

การกำหนดร่างข้อบังคับการประชุมฯข้อ ๑๑๒ (๑) มีผลกระทบต่อภารกิจของประธานสภาผู้แทนราษฎร กล่าวคือ วิธีการคัดเลือก และการเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการและผู้ทุพพลภาพ ต้อง

เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด ดังนั้น ประธานสภาจึงมีอำนาจในการออกระเบียบหลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกและการเสนอชื่อการตั้งบุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และ ผู้ทุพพลภาพเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ

ข้อเสนอแนะ

ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องออกระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการคัดเลือก และการเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการและผู้ทุพพลภาพ เมื่อมีการประกาศใช้ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว เพื่อให้การเสนอชื่อการแต่งตั้งบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความเรียบร้อย

๒๐) หน้าที่และอำนาจในการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินเสนอที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการวิสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย (ร่างฯข้อ๑๐๕ ข้อ ๑๐๖ และข้อ ๑๒๐)

กรณีตามร่างฯข้อ ๑๐๕ และข้อ ๑๐๖ เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติตามที่เสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินแต่ผู้เสนอแจ้งคัดค้านโดยเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอไม่ใช่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน และตามร่างฯข้อ ๑๒๐ ในกรณีที่สมาชิกหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอร่างพระราชบัญญัติใดในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่ในการพิจารณาในวาระสองถ้าสภาได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดและประธานเห็นเองหรือมีสมาชิกทักท้วงต่อประธานสภาโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ประธานต้องส่งร่างการลงมติในวาระสามไว้ก่อน และให้ประธานจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานคณะกรรมการวิสามัญทุกคณะเพื่อวินิจฉัยภายในสิบห้าวัน นับแต่ที่มีกรณีดังกล่าว โดยร่างข้อบังคับการประชุมฯดังกล่าวข้างต้น เป็นหน้าที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติที่เป็นกรณีที่สงสัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินต่อที่ประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาภายใน ๑๕ วัน เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาให้เป็นไปตามระยะเวลาที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินต่อที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการควรจัดทำฐานข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวคำวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติการเงิน และประมวลแนวคำวินิจฉัยกรณีที่เคยเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎร

๒๑) การดำเนินการตรวจสอบกระทู้ถามและการดำเนินการเกี่ยวกับกระทู้ถาม (ร่างฯ ข้อ ๑๓๖-๑๕๘)

ในการประชุมคณะอนุกรรมการสนับสนุนวิชาการและกฎหมายของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒ ในวันพุธที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๓ ในวันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการดำเนินการเรื่องกระทู้ถามตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ โดยเห็นว่ายังไม่เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนด ให้การตั้ง

กระทู้ถามด้วยวาจาไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า แต่ร่างข้อบังคับการประชุม กำหนดให้สมาชิกต้องแจ้ง ชื่อกระทู้ หรือระบุตัวผู้ตอบกระทู้ ดังนั้นจึงควรมีแนวทางสำหรับกระทู้ที่ไม่ต้องแจ้งล่วงหน้าเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเมื่อวิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประเด็นดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ที่ได้รับมอบหมายให้ ดูแลเรื่องกระทู้ถามได้

ข้อเสนอแนะ

ร่างข้อบังคับการประชุมควรกำหนดแนวทางที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้มีการตั้งกระทู้ถามด้วยวาจาโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้าไว้ด้วย การที่ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรกำหนดให้สมาชิกต้องแจ้งชื่อกระทู้ หรือระบุผู้ตอบกระทู้ นั้น อาจไม่ตรงกับแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ต้องการให้มีกระทู้ที่ไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า เพื่อไม่ให้มีผลกระทบ ในการตีความได้

๒๒) การดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของญัตติการขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ (ร่างฯข้อ ๑๕๓ ข้อ ๑๕๔)

เนื่องจากญัตติการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ประธานสภา ต้องตรวจสอบความถูกต้องของญัตติแล้วบรรจุระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน และเนื่องจากมาตรา ๑๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดจำนวนผู้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีไว้ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรจึงถือว่าจำนวนและลายมือชื่อของผู้เสนอญัตติเป็นสาระสำคัญของญัตติ และญัตติดังกล่าวเป็นญัตติที่มีความสำคัญ หากสภาผู้แทนราษฎรมิได้ไว้วางใจรัฐมนตรีส่งผลให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลง จึงกำหนดให้ประธานสภาต้องร่วมตรวจสอบ จึงถือเป็นภารกิจที่สำคัญที่ประธานสภาต้องตรวจสอบความถูกต้องของญัตติและจำนวนผู้เสนอญัตติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ

ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา หากมีการตรวจสอบลายมือชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ร่วมเสนอญัตติจะส่งให้กลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติทำการตรวจสอบและแจ้งผลการตรวจสอบมายังสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ ทั้งนี้ เห็นว่าเพื่อความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น การดำเนินการเรื่องดังกล่าวในอนาคต ควรนำเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการตรวจสอบลายมือชื่อสมาชิกผู้ร่วมลงนามในญัตติ

๒๓) อำนาจในการเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุม และอำนาจในการสั่ง ตำรวจรัฐสภานำตัวผู้ใดออกจากห้องประชุม หรือให้พ้นจากบริเวณสภาผู้แทนราษฎร (ร่างฯข้อ ๑๖๖)

การเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่ปรึกษาหารือกันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุม หรือสั่งให้ออกจากห้องประชุมโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาล้วนเป็นอำนาจของประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในการรักษาความเรียบร้อยในการประชุม และเนื่องจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในสมัยที่ผ่านมา เกิดความวุ่นวายในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ทั้งในเรื่องการอภิปราย การแสดงอากัปกริยาของสมาชิก ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของประธานในที่ประชุม ซึ่งต้องควบคุมการประชุมให้เป็นไปโดยเรียบร้อย การใช้อำนาจประธานของที่ประชุมดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงต้องใช้อย่างระมัดระวังมิให้เกิดการ

ประท้วงกันมากยิ่งขึ้น สำหรับอำนาจที่สำคัญอีกประการหนึ่งของประธานของที่ประชุม คือ การให้ตำรวจเชิญตัวสมาชิกออกจากห้องประชุมซึ่งถือเป็นอำนาจที่อาจส่งผลกระทบต่อประธานและผู้ที่ถูกเชิญตัวออกนอกห้องประชุมจนอาจเกิดการประท้วงและกระทบกระทั่งกันได้ ดังนั้นการใช้มาตรการเกี่ยวกับการรักษาความเรียบร้อยดังกล่าวประธานควรดำเนินการกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อควบคุมและรักษาความเรียบร้อยในการประชุม โดยคำนึงถึงหลักนิติธรรม

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการจัดทำคู่มือการวินิจฉัยในอดีตโดยรวบรวมกรณีที่ประธานเคยมีคำวินิจฉัยกรณีสมาชิกฝ่าฝืนข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวินิจฉัยของประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรและประธานต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นกลาง ขณะเดียวกันสมาชิกต้องให้เกียรติในการปฏิบัติหน้าที่ของประธานอย่างแท้จริงด้วย

๒๔) การออกระเบียบว่าด้วยการรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมและบริเวณภายในสภา (ข้อ ๑๖๗)

ตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ กำหนดให้อำนาจประธานสภาในการออกระเบียบ หลักเกณฑ์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภาหรือบริเวณสภา โดยในปัจจุบันได้มีระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๙ ออกโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกอบกับข้อ ๔ และข้อ ๑๐ (๓) แห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ทั้งนี้หากร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีผลบังคับใช้แล้ว อาจมีการปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

หากร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) มีผลบังคับใช้แล้ว ต้องมีการปรับปรุงระเบียบ หลักเกณฑ์ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยให้มีความเหมาะสม และเป็นปัจจุบันยิ่งขึ้นต่อไป

๒. ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติหน้าที่ของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

หน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาผู้แทนราษฎรที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๑๙ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และข้อ ๑๐ ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) คือ หน้าที่และอำนาจช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย และในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ รองประธานสภาคนหนึ่งจะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนและหากรองประธานสภาคนหนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานสภาคนที่สองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร

ทั้งนี้ หน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ข้อ ๑๐ คือ หน้าที่และอำนาจช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็น

หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร อาทิ การเป็นประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร การบริหารงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย เป็นต้น

นอกจากหน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะประธานในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรสภาผู้แทนราษฎร ตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) แล้ว ยังมีหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยในสมัยสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมา (สมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔) ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้มอบหมายให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- หน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่งตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย

- ๑) งานเกี่ยวกับการพิจารณากลับกรองร่างพระราชบัญญัติ
- ๒) การจัดระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด
- ๓) เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม
- ๔) เรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด
- ๕) งานอื่นใดที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย

- หน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สองตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย

- ๑) งานเกี่ยวกับการพิจารณากลับกรองญัตติและกระทู้ถาม
- ๒) การจัดระเบียบวาระการประชุมที่เกี่ยวกับกระทู้ถาม ญัตติ
- ๓) เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม
- ๔) เรื่องอื่นที่ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนด
- ๕) การลาการประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ๖) งานอื่นใดตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย

ทั้งนี้ ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่อาจมีผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นงานด้านการประชุม ในฐานะที่รองประธานสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่เป็นประธานของที่ประชุมเช่นเดียวกับผลกระทบของประธานสภาผู้แทนราษฎรในการปฏิบัติหน้าที่ประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ตามที่ได้วิเคราะห์ในข้างต้นแล้ว นอกจากนี้ผลกระทบที่อาจส่งผลกระทบต่อรองประธานคนที่หนึ่งนั้นจะเป็นเรื่องตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย ในการพิจารณากลับกรองร่างพระราชบัญญัติ การจัดระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด และผลกระทบต่อรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง อาจเป็นเรื่องตามที่ประธานมอบหมาย ในการพิจารณากลับกรองญัตติและกระทู้ถาม การจัดระเบียบญัตติและกระทู้ถาม ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

บทที่ ๔

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่มีผลกระทบต่อภารกิจของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

จากการพิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) พบว่าร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) มีผลกระทบต่อภารกิจของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ตามประกาศ ก.ร. เรื่อง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๔๕

ในบทนี้ได้ศึกษา วิเคราะห์ ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่มีผลกระทบต่อภารกิจของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร โดยวิเคราะห์เรียงตามภารกิจแต่ละด้านของกลุ่มงานฯ ดังนี้

๑) ภารกิจในการปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการและธุรการของการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร

จากภารกิจดังกล่าวเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ไม่มีผลกระทบโดยตรงตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ เนื่องจากหลักการคงเดิมจากข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ โดยในร่างข้อบังคับการประชุมสภาฯ (ธันวาคม ๒๕๖๐) ได้กำหนดเงื่อนไขเวลาในการจัดประชุมร่วมกันกรณีประธานสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติตามที่เสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินแต่ผู้เสนอแจ้งคัดค้านโดยเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอไม่ใช่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานคณะกรรมการสามัญทุกคณะเพื่อวินิจฉัยภายในสิบห้าวัน นับแต่ที่มีกรณีดังกล่าว (ข้อ ๑๐๕ วรรคสาม ประกอบ ๑๐๖) และกรณีร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอโดยในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเงินแต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง ถ้าสภาได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดหรือสมาชิกทักท้วงต่อประธานโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสั่งระงับการลงมติในวาระที่สามไว้ก่อนและส่งให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว

ทั้งนี้ ตามร่างข้อบังคับฯ ทั้ง ๒ ข้อ ดังกล่าวได้กำหนดเงื่อนไขเวลาในการดำเนินการไว้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานฯ ต้องศึกษา วิเคราะห์ เสนอความเห็นเรื่องที่เสนอที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรให้แล้วเสร็จก่อนการประชุมเพื่อนำเสนอข้อมูลประกอบการพิจารณาของที่ประชุม

ข้อเสนอแนะ

- การดำเนินงานด้านเลขานุการและธุรการของการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร เป็นงานประจำที่เจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานฯ ต้องสนับสนุนการดำเนินการประชุมให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ในการสนับสนุนการประชุมให้มีประสิทธิภาพ

นั้น เจ้าหน้าที่ของกลุ่มงาน (วิทยากร นิติกร) ต้องศึกษา วิเคราะห์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมาย กฎระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพิจารณาของคณะกรรมการฯอย่างถ่องแท้และควรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการเสนอข้อมูล ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ต้องดำเนินการแล้วเสร็จก่อนการประชุม และต้องศึกษาข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมในการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรฯ เช่น การเสนอเรื่องต่อที่ประชุมพิจารณา การรับรองการประชุม ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เสนอที่ประชุมพิจารณา เพื่อให้การประชุมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

- สำหรับงานด้านธุรการ ที่อาจมีผลกระทบตามภารกิจของกลุ่มงานฯ คือ การจัดส่งหนังสือเชิญประชุม ระเบียบวาระการประชุมและเอกสารประกอบการการประชุม เนื่องจาก ตามร่างข้อบังคับฯ ข้อ ๑๕ กำหนดให้การประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้ส่งระเบียบวาระการประชุมไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุม โดยเอกสารที่เกี่ยวข้องจะเผยแพร่ทางอิเล็กทรอนิกส์ และข้อ ๑๖ การส่งเอกสารตามข้อ ๑๕ อาจดำเนินการส่งทางโทรสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น การส่งหนังสือเชิญประชุม ระเบียบวาระการประชุม และเอกสารที่เกี่ยวข้องในการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ (ยกเว้นเอกสารลับ) กลุ่มงานฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการและธุรการของคณะกรรมการฯอาจต้องจัดส่งหนังสือและเอกสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการจัดส่งเป็นหนังสือตามแนวปฏิบัติเดิม และต้องนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประชุม เพื่อเป็นการลดปริมาณการใช้กระดาษ โดยเป็นไปตามนโยบายรัฐบาล Thailand ๔.๐ และแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อก้าวไปสู่การเป็น Smart Parliament

๒.) ภารกิจด้านการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะทางด้านวิชาการและกฎหมายเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีเป็นที่สงสัยว่า ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรี

สำหรับภารกิจด้านดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกิจของกลุ่มงานตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๑๐๕ และ ข้อ ๑๐๖ และ ข้อ ๑๒๐ โดยในภาพรวมหลักการของร่างข้อบังคับฯ ทั้งสามข้อยังเป็นไปตามหลักการเดิมของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ แต่มีหลักการใหม่เพิ่มขึ้น ตามร่างข้อบังคับฯ ข้อ ๑๒๐ กรณีการเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หากในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินแต่ในวาระสองถ้ามีมติแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดและประธานเห็นเองหรือมีสมาชิกทั่วทั้งว่าการแก้ไขเพิ่มเติมทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินให้ส่งที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการทุกคณะพิจารณา ซึ่งแม้จะเป็นหลักการเพิ่มเติมขึ้น แต่แนวทางปฏิบัติยังคงเดิม จึงเห็นว่ายังไม่เกิดผลกระทบโดยตรงต่อภารกิจของกลุ่มงาน เนื่องจากกลุ่มงานต้องดำเนินการศึกษา วิเคราะห์รวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย เอกสารทางวิชาการ แนวคำวินิจฉัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกลุ่มงานมีหน้าที่ความรับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการวินิจฉัยของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการธิการสามัญทุกคณะ ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ควรจัดทำฐานข้อมูล กฎ ระเบียบ เอกสารทางวิชาการ แนวคำวินิจฉัยเกี่ยวกับร่างใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติให้เป็นไปอย่างถูกต้องและ

รวดเร็ว พร้อมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญทุกคณะด้วย นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานฯ ต้องตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบันเสมอ และควรได้รับการศึกษา หรืออบรมหลักสูตรเกี่ยวกับกฎหมายมหาชน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาใช้เป็นข้อมูลและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

๓) ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีเป็นที่สงสัยว่าการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญหลายคณะ

ตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ข้อ ๘๒ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ (ธันวาคม ๒๕๖๐) ได้ส่งผลกระทบต่อภารกิจของกลุ่มงานฯ เนื่องจากบริบทตาม มาตรา ๑๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และข้อ ๘๒ วรรคสามและวรรคสี่ ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ได้เปลี่ยนแปลงไปจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ โดยตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ กำหนดว่า หากการกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกันโดยคณะกรรมการสามัญหลายคณะให้เป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาที่จะต้องดำเนินการให้ และประธานกรรมการสามัญที่เกี่ยวข้องทุกคณะร่วมกันพิจารณาว่าจะส่งให้คณะกรรมการสามัญคณะใดพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องนั้นดำเนินการ โดยหากมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น จะมีการเสนอที่ประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญทุกคณะพิจารณา ซึ่งเป็นภารกิจของกลุ่มงานฯที่ต้องดำเนินการจัดประชุม และศึกษาวิเคราะห์เรื่องเสนอที่ประชุมพิจารณา แต่เมื่อ ข้อ ๘๒ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....(ธันวาคม ๒๕๖๐) กำหนดให้กรณีที่มีการกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกันโดยคณะกรรมการสามัญหลายคณะ ให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่ต้องดำเนินการให้คณะกรรมการสามัญที่เกี่ยวข้องทุกคณะร่วมกันดำเนินการ จึงทำให้เมื่อร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) มีผลบังคับใช้แล้ว หากมีกรณีสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญหลายคณะเกิดขึ้น จะเป็นอำนาจของประธานสภาที่ต้องให้คณะกรรมการสามัญที่เกี่ยวข้องทุกคณะดำเนินการ โดยมีต้องเสนอที่ประชุมร่วมกันของคณะกรรมการพิจารณาอย่างเช่นที่ผ่านมา จึงส่งผลกระทบต่ออำนาจหน้าที่ ข้อ ๓ ของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร ตามประกาศ ก.ร. เรื่องการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๕ ที่กำหนดให้กลุ่มงานฯ มีหน้าที่เกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีเป็นที่สงสัยว่าการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญหลายคณะ

ข้อเสนอแนะ

หากมีการประกาศใช้ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) แล้วและอาจมีผลกระทบต่อภารกิจของกลุ่มงานฯ ในเรื่องดังกล่าว แต่ในอำนาจหน้าที่ของกลุ่มงานฯ ตามข้อ ๗ ได้กำหนดว่า “ปฏิบัติตามอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย” ดังนั้น หากมีข้อเท็จจริงว่ามีการกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่มีความเกี่ยวข้องกันโดยคณะกรรมการสามัญหลายคณะให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่ต้องดำเนินการให้คณะกรรมการสามัญที่เกี่ยวข้องทุกคณะดำเนินการ โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรอาจมอบหมายให้กลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรฯ ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการได้เพื่อสนับสนุนการประชุมกรณีดังกล่าวให้เป็นไปโดยเรียบร้อย เนื่องจาก

คณะกรรมการการศึกษา สอบข้อเท็จจริงเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่มีความเกี่ยวข้องกันต้องมีการพิจารณาร่วมกัน ประกอบกับ ข้อ ๘๒ วรรคสี่ ยังกำหนดให้การสอบหาข้อเท็จจริง คณะกรรมการจะมอบอำนาจหรือมอบหมาย ให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดกระทำการแทนมิได้ จำเป็นต้องมีฝ่ายเลขานุการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้ สำเร็จลุล่วงตามภารกิจที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) กำหนดไว้

นอกจากนี้ ตามร่างข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ ๘๒ วรรคห้า ได้กำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการ ดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา สอบหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการหลายคณะ ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่ประธานสภากำหนด ดังนั้น ประธานสภาผู้แทนราษฎรอาจกำหนดระเบียบเพื่อให้การพิจารณา เรื่องเป็นไปโดยถูกต้อง เรียบร้อยและมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ป้องกันการร้องเรียนในการดำเนินการ ซึ่งหาก กลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรได้รับมอบหมายเป็นฝ่ายเลขานุการแล้ว อาจดำเนินการยก ร่างระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการกระทำการ การสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มี ความเกี่ยวข้องกันโดยคณะกรรมการสามัญหลายคน พ.ศ. .... เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามร่าง ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐)

๔) ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบระเบียบที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร กำหนดเกี่ยวกับการตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการประจำ คณะกรรมการ

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ..... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ข้อ ๘๗ ได้คง หลักการเช่นเดียวกับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยบัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ใน การดำเนินงาน คณะกรรมการสามัญอาจตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และ เลขานุการประจำคณะกรรมการก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนดด้วยความเห็นชอบ ของที่ประชุมร่วมกันของประธานคณะกรรมการสามัญ”

โดยการกำหนดร่างข้อบังคับการประชุมฯดังกล่าว ถือเป็นอำนาจของที่ประชุมประธาน สภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญทุกคนจะได้ร่วมกันพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบ ของ ผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการจะได้แต่งตั้งขึ้น แต่ทั้งนี้ก็มีข้อสังเกตว่า พระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.๒๕๕๔ มาตรา ๑๕ กำหนดให้ ก.ร.มีอำนาจออกระเบียบรัฐสภาหรือประกาศ รัฐสภาเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของส่วน ราชการโดยเฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้ (๒) การแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการ ปฏิบัติงานของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการของ สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา และส่วนราชการสังกัดรัฐสภา รวมทั้งกำหนดอัตราค่าตอบแทน ดังนั้น การ กำหนดให้ที่ประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญทุกคนของสภาผู้แทนราษฎร ออกระเบียบในการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ จึงอาจขัดกับหลักการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ ฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งให้อำนาจ ก.ร.ในการออกระเบียบดังกล่าว และปัจจุบัน ก.ร.ได้ออกระเบียบ รัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาและกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว โดยได้กำหนดตำแหน่ง อัตราค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิที่จะมาดำรงตำแหน่ง ในคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรไว้

ทั้งนี้หากวิเคราะห์ระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันเป็นประโยชน์ต่อสภาผู้แทนราษฎรฯ พ.ศ.๒๕๕๔ ข้อ ๗ ซึ่งได้กำหนดหลักการว่า การแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภาแล้วแต่กรณี เป็นผู้กำหนด ซึ่งการกำหนดลักษณะเช่นนี้ถือเป็นอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรที่จะกำหนดการแต่งตั้ง คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของผู้ทรงคุณวุฒิในกรรมาธิการโดยไม่ต้องเสนอเรื่องให้ที่ประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ดังนั้นในหลักการตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาข้อ ๘๗ กับระเบียบรัฐสภาฉบับดังกล่าวจึงไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และระเบียบรัฐสภาที่ออกโดย ก.ร.ฉบับดังกล่าวอาจจะกระทบต่อภารกิจของกลุ่มงานฯ ข้อ ๔ เรื่องการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบระเบียบที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนดเกี่ยวกับการตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการด้วย

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ร่างข้อบังคับการประชุมสภาฯ และระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติงานของรัฐสภาฯ พ.ศ.๒๕๕๔ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน หากร่างข้อบังคับการประชุมฯ มีผลใช้บังคับแล้ว เห็นควรเสนอมิการแก้ไข ข้อ ๗ ของระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาและกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๕๔

จากเดิมที่กำหนดว่า การแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณี เป็นผู้กำหนด

แก้ไขเป็น “การแต่งตั้ง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภา แล้วแต่กรณี เป็นผู้กำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมร่วมกันของประธานคณะกรรมการสามัญ” เพื่อให้ข้อบังคับการประชุมฯ และระเบียบสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และไม่กระทบต่อภารกิจในเรื่องดังกล่าวของกลุ่มงานฯ ตามประกาศ ก.ร. เรื่องการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๕

๕) ดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องที่น่าเข้าระเบียบวาระการประชุมเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

หากพิจารณาถึงภารกิจข้อดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ร่างข้อบังคับการประชุมฯ ไม่มีผลกระทบต่อภารกิจของกลุ่มงาน เนื่องจากภารกิจดังกล่าวถือเป็นงานประจำของกลุ่มงานที่ต้องดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูล วิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องที่น่าเข้าระเบียบวาระการประชุมเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ โดยเรื่องที่เสนอเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการไม่เพียงแต่เป็นเรื่องที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น แนวทางปฏิบัติที่ผ่านมา ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะใช้การประชุมของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร ในการพิจารณาเรื่องที่มีความสำคัญเพื่อแก้ไขปัญหา อุปสรรค กำหนดแนวทางและพัฒนา เรื่องสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องกับ

วงงานของสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการ และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และใช้การประชุมดังกล่าวในการพิจารณาเลือกประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๒ คน เพื่อดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการสภาสถาบันพระปกเกล้า ตามพระราชบัญญัติสถาบันพระปกเกล้า พ.ศ.๒๕๔๑ มาตรา ๘ (๔) โดยกลุ่มงานฯต้องมีความพร้อมในการจัดเตรียมข้อมูลในการเสนอที่ประชุมพิจารณา

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการรวบรวมและวิเคราะห์เรื่องที่เสนอที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาในอดีต เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน
- ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ภายในกลุ่มงานในเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ให้ปฏิบัติ เพื่อเป็นองค์ความรู้ภายในกลุ่มงานฯ

๖) ดำเนินการจัดทำบันทึกการประชุมและยืนยันมติที่ประชุมไปยังบุคคลส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภารกิจในเรื่องดังกล่าวไม่มีกำหนดไว้ในร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) มีเพียงแต่การกำหนดระยะเวลาในการนัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่เท่านั้นที่ต้องเสนอที่ประชุมคณะกรรมการฯพิจารณา ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว แต่ทั้งนี้การจัดทำบันทึกและการจัดทำหนังสือยืนยันมติก็ควรดำเนินการอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เนื่องจากเอกสารดังกล่าวใช้เป็นเอกสารอ้างอิง และมีผลทางกฎหมายเพื่อเป็นเอกสารยืนยันมติของที่ประชุมและแจ้งหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ข้อเสนอแนะ

กลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร ต้องมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานในเรื่องการจัดทำบันทึกการประชุมและการจัดทำหนังสือยืนยันมติเพื่อให้การดำเนินงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๗) ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

สำหรับภารกิจดังกล่าว ไม่มีผลกระทบตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ทั้งนี้เป็นไปตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรและ/หรือผู้บริหารหน่วยงาน มีนโยบายหรือมีการมอบหมายเพิ่มเติมจากภารกิจทั้ง ๖ ข้อที่ได้กำหนดไว้

บทที่ ๕

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากการศึกษาวิเคราะห์ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๐ (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่มีผลกระทบต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และภารกิจของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. หน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องกับประธานสภาผู้แทนราษฎรตามที่กำหนดไว้ในร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) โดยส่วนใหญ่ เป็นหน้าที่เกี่ยวกับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีผลกระทบและเกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่กระบวนการก่อนการประชุม อาทิ การออกหนังสือเชิญประชุม การพิจารณาเรื่องเพื่อบรรจุระเบียบวาระการประชุม กระบวนการในขณะประชุม โดยการทำหน้าที่เป็นประธานของที่ประชุมเพื่อควบคุมการประชุมให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย และกระบวนการภายหลังการประชุม อาทิ หน้าที่ในการการลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานในรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่สภาผู้แทนราษฎรได้รับรองแล้ว หน้าที่ในการส่งเรื่องการหารือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปยังรัฐมนตรีและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการตอบข้อหารือ หน้าที่และอำนาจในการเสนอร่างพระราชบัญญัติกรณีเป็นที่สงสัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีลักษณะเกี่ยวกับการเงินต่อที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมาธิการสามัญทุกคณะของสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา เป็นต้น นอกจากนี้หน้าที่ในการเป็นประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ถือเป็นเรื่องสำคัญแล้ว ร่างข้อบังคับการประชุมฯ ยังได้กำหนดให้อำนาจประธานสภาผู้แทนราษฎรในการออกระเบียบ หลักเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ในการประชุม เช่น การออกระเบียบหลักเกณฑ์ว่าด้วยการปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใดของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม (ร่างฯ ข้อ ๑๘) การออกระเบียบว่าด้วยการลงชื่อมาประชุม ลาประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร่างฯ ข้อ ๑๙ วรรคหนึ่ง) เป็นต้น โดยหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรที่กำหนดในทุกเรื่องนั้น ล้วนมีความสำคัญที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดไว้ เพื่อให้การประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๒. หน้าที่และอำนาจของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดไว้ตาม ข้อ ๑๐ ของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) โดยมีหน้าที่และอำนาจช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานมอบหมายโดยหน้าที่และอำนาจที่สำคัญ คือ การเป็นประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ จากการได้ศึกษาและวิเคราะห์ในบทที่ ๒ และ บทที่ ๓ พบว่า ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ นอกจากการทำหน้าที่เป็นประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ประธานสภาผู้แทนราษฎรยังได้มอบหมายให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาถ้อยแถลงและจัดระเบียบวาระเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ญัตติและกระทู้ถาม การลาการประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และงานอื่นใดตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย ดังนั้น การทำหน้าที่ของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร จึงเป็นการทำหน้าที่ตั้งแต่ก่อนการประชุม ขณะประชุม และภายหลังการประชุม ตามหน้าที่ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย สำหรับร่างข้อบังคับการประชุม

สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่มีผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของรองประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้น เห็นว่า เป็นผลกระทบและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องตามหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับประธานสภาผู้แทนราษฎร ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

๓. การกิจของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร ที่มีผลกระทบตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) จากการศึกษพบว่าภารกิจหลักของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรเป็นงานด้านเลขานุการและธุรการของการประชุมสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร ในการพิจารณาวินิจฉัยกรณีเป็นที่สงสัยว่า ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรี การวินิจฉัยกรณีเป็นที่สงสัยว่าการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญหลายคณะ และการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบระเบียบที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนดเกี่ยวกับการตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ ทั้งนี้ ตามบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ภารกิจงานของกลุ่มงานฯ เปลี่ยนแปลง ได้แก่

๑) เรื่องการสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญหลายคณะจะเป็นอำนาจของประธานสภาที่ต้องให้คณะกรรมการสามัญที่เกี่ยวข้องทุกคณะดำเนินการ โดยมีต้องเสนอที่ประชุมร่วมกันของคณะกรรมการพิจารณาอย่างเช่นที่ผ่านมา จึงส่งผลกระทบต่ออำนาจหน้าที่ ข้อ ๓ ของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร ตามประกาศ ก.ร. เรื่องการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๕

๒) กรณีการให้ความเห็นชอบระเบียบที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนดเกี่ยวกับการตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการและเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ ตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจของที่ประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญทุกคณะร่วมกันพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการจะได้แต่งตั้งขึ้น แต่ทั้งนี้เมื่อข้อสังเกตว่า พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.๒๕๕๔ มาตรา ๑๕ กำหนดให้ ก.ร.มีอำนาจออกระเบียบรัฐสภาหรือประกาศรัฐสภาเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของส่วนราชการ โดยเฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้ (๒) การแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมาชิกวุฒิสภา กรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา และส่วนราชการสังกัดรัฐสภา รวมทั้งกำหนดอัตราค่าตอบแทน ดังนั้น การกำหนดให้ที่ประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญทุกคณะของสภาผู้แทนราษฎร ออกระเบียบในการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ จึงอาจขัดกับหลักการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งให้อำนาจ ก.ร.ในการออกระเบียบดังกล่าว

จากกรณีดังกล่าวข้างต้นนั้น พบว่าภารกิจของกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร ได้รับผลกระทบ ซึ่งกลุ่มงานฯ ต้องปรับปรุงแบบการทำงานและจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อให้แปรเปลี่ยนไปตามที่ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) กำหนดไว้

จากการศึกษาวิเคราะห์ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ที่มีผลกระทบต่อภารกิจของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎรและกลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญสภาผู้แทนราษฎร ทำให้กลุ่มงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรฯและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในด้านการประชุม ต้องมีการวางแผน และจัดทำแผนการดำเนินงานพร้อมหามาตรการรองรับกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างเรียบร้อยและเกิดความเชื่อมั่นในองค์กรนิติบัญญัติซึ่งเป็นที่ฝังความศรัทธาและความยุติธรรมในการตรากฎหมายของประเทศ

ข้อเสนอแนะ

๑. หน่วยงานที่สนับสนุนงานของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร ต้องศึกษาผลกระทบหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎรในทุกด้าน ตามที่กำหนดไว้ในร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) เพื่อจัดทำแผนงาน มาตรการรองรับการดำเนินการ เพื่อให้การสนับสนุนงานของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระเบียบ หลักเกณฑ์เรื่องใดที่ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐) ได้กำหนดให้อำนาจประธานสภาผู้แทนราษฎรในการออกระเบียบหลักเกณฑ์ เพื่อควบคุมการประชุมและรักษาความเรียบร้อยในการประชุม ควรมีการศึกษาระเบียบ หลักเกณฑ์ต่างๆ ที่ออกตามความในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อนำมาปรับปรุงหรือนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำร่างระเบียบ หลักเกณฑ์ที่ต้องออกตามความของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐)

๓. กลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรควรศึกษา และวางแผนการดำเนินงานตามบริบทที่แปรเปลี่ยนไปตามร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐)

บรรณานุกรม

หนังสือ/เอกสาร

คณิน บุญสุวรรณ (๒๕๔๘). ปทานานุกรม “ศัพท์รัฐสภาและการเมืองไทย” ฉบับสมบูรณ์, สำนักพิมพ์ สุภาพใจ (พิมพ์ครั้งที่ ๑) : กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (๒๕๖๐). ตารางเปรียบเทียบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ กับร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ..., สำนักประชุม : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

_____. (๒๕๕๗). แนวทางการปฏิบัติงานของประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร .กลุ่มงานประธานสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

_____. (๒๕๕๙). สรุปผลการดำเนินการตามข้อหาหรือในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ - ๒๒ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙). (เอกสารเผยแพร่). กลุ่มงานประสานการเมืองและรับเรื่องราวร้องทุกข์, สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

_____. (๒๕๕๖). สรุปผลงานการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร สมัยประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ พ.ศ. ๒๕๕๔- ๒๕๕๖. (เอกสารเผยแพร่). กลุ่มงานการประชุมประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานกรรมาธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎร, สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

บันทึกการประชุม/บันทึกข้อความ/เอกสารอื่นๆ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (๒๕๖๑). บันทึกการประชุมคณะกรรมการสนับสนุนวิชาการและกฎหมายของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑ วันจันทร์ที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๑. สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

_____. (๒๕๖๑). บันทึกการประชุมคณะกรรมการสนับสนุนวิชาการและกฎหมายของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒ วันอังคารที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๑. สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

_____. (๒๕๖๑). บันทึกการประชุมคณะกรรมการสนับสนุนวิชาการและกฎหมายของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๓ วันศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑. สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (๒๕๖๑). บันทึกข้อความสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร สผ ๐๐๐๑/๗๔ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๑

กฎหมาย/ข้อบังคับ/ระเบียบ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐.

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔.

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑.

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๙.

ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยกำหนดเวลาการยื่นกระทู้ถามสด พ.ศ. ๒๕๕๓.

ระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของรัฐสภา

สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และกรรมการธิการของ

สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔.

ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยคณะกรรมการ

หลายคณะ พ.ศ. ๒๕๕๒.

ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการลงชื่อมาประชุมและการลาประชุม พ.ศ. ๒๕๕๑.

ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการจัดกระทู้ถามสดเข้าระเบียบวาระการประชุม การถาม การชี้แจง หรือ

การตอบกระทู้ถามสด พ.ศ. ๒๕๔๑.

ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... (ธันวาคม ๒๕๖๐). (เอกสารรับฟังความคิดเห็น). สำนัก

การประชุม : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ประกาศ ก.ร. เรื่องการกำหนดหน้าที่ความ รับผิดชอบของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภา

ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๕. สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร : สำนักงานเลขาธิการสภา

ผู้แทนราษฎร.